

ETUPYÖRÄ

3/68

SODANKYLÄLÄISET

SOKOS-tavaratalomme ammattitaitoiset toimihenkilöt, nykyaikaiset tavaravalikoimat ja nopeat toimitukset takaavat Teille parhainta palvelua!

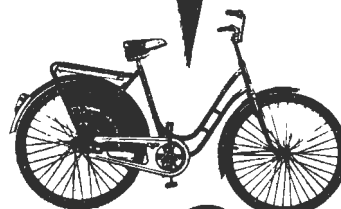
NYKYAIKAINEN —

MONIPUOLINEN

SOKOS

SODANKYLÄ

Pyöräily
on
suurta
muotia

TERÄS SIPI

-pyörä — aina hyvä
ajoneuvo

Valmistettu parhaista osista
Taattua tarkkuustyötä

TERÄS oy

Kemjärvi — Sodankylä
Rovaniemi

HALPA-AITTA

SODANKYLÄ — PUH. 425

Maakuntakatu 24, Rovakatu 31,
puh. 16220, 2848

SODANKYLÄN AUTOKOULU

HARRINKOSKI

Sodankylä - Puh. 292

SODANKYLÄN OSUUSKASSA

SODANKYLÄ — PUH. 36

FOTO-VALVIO

SODANKYLÄ - PUH. 144

Kaikkea valokuvausalalta. Passikuvat minuutissa. Suoritamme myös valokopiojäljennökset. Kokelaille vänrikin takki ja lakki kuvausta varten.

NIEMEN SÄHKÖ

SODANKYLÄ - PUH. 412

ETUPYÖRÄ

Vastaava toimittaja evl K K Kuismanen

Toimitussihteeri kapt P Tikkanen

Taloudenhoitaja sot.mest A Saastamoinen
ja väep M Nikula

Puh Sodankylä varuskunta/3

Pankki KOP

TUNNUSTUSTA!

Maanviljelijä Akseli Paarman sai Puolustusvoimain hopeisen ansiomitalin ansiokkaasta työstä maanpuolustuksen hyväksi Sodankylässä. Mitallin luovutti everstiluutnantti Kauko Kuismanen hänelle Pellossa.

POLKUPYÖRÄPATALJOONA 1:n
JÄÄKÄRIPATALJOONA 1:n
POHJANMAAN JÄÄKÄRIPATALJOONAN
LAPIN JÄÄKÄRIPATALJOONAN
VARUSKUNTAPAikkojen MAAKUNNAT

K K KUISMANEN

Puolustusvoimien juhlavuosi on siirtymässä historian lehdille. Kuluneen vuoden eräänä tavoitteena on ollut levittää tietoa maaanpuolustuskysymyksistä. Puolustusvoimat ovat joutuneetkin poikkeuksellisen laajan huomion kohteeksi. Se, että keskustelu ei kaikin osin ole ollut asiallista, johtunee puutteellisesta Informatiosta. Kun lähiaikoina on odotettavissa puolustusvoimain komentajan kokonaisselvitys puolustusvoimien tämänhetkisestä tilanteesta, saanee keskustelu uusia virikkeitä, mitä on pidettävä pelkästään myönteisenä ilmiönä.

Lapin Jääkäripataljoona on pyrkinyt omalta osaltaan levittämään oikeaa tietoutta puolustusvoimistamme, mikä onkin ollut koulutusolosuhteiden parantamisen ohella tänä vuonna toisena päätavoitteenamme. Ehkä tärkeimpinä esittelytilaisuuksina ovat olleet eri tahoille Lappiin suuntautuneet sotaharjoitukset, maakuntamarssi ja Pellon maatalousnäyttelyyn osallistuminen. Lisäksi haluaisin mainita Kittilässä pidetty valatilaisuuden, johon osallistui satamäärin väkeä eri puolilta Kittilää.

Erikoisuutena mainittakoon Luostolla 8. 9. puolen yön aikoihin tapahtunut upseerikokelaiden ja ryhmänjohtajien kotiuttamis- ja ylentämistilaisuus rakovalkean valaistessa pataljoonan lippua ja tunturin laelle kokoontunutta satapäistä miesjoukkoa. Vaikka toiminta ulottuikin alueelle, joka vastaa kooltaan kolmea eteläisintä lääniä, jäi pääosa Lapin alueesta valitettavasti suurempien harjoitusten ulkopuolelle. Varuskunnassa pidettyihin juhla- ja esittelytilaisuuksiin osallistuneiden määrä nousee useaan tuhanteen. On vaikea sanoa, missä määrin me olemme pystyneet antamaan oikeaa Informatiota, mutta sen voin vakuuttaa, että maakunnan väestön myönteinen asenne on antanut meille uskoa oman tehtävämme onnistumisesta täällä Suomen pohjoisimmassa kolkassa.

Pataljoonan koulutusolosuhteet ovat merkittävästi parantuneet kuluneen vuoden aikana. Tähän ovat vaikuttaneet eräiden uusien koulutusratojen ja varusmiesten sisäampumaradan valmistuminen. Lisäksi pataljoona on saanut käyttöön uuden talsteluampumarata-alueen noin 12 kilometriä varuskunnasta. Kun kyseinen alue liittyy pataljoonan muihin harjoitusalueisiin, on pataljoonan käytössä "lisäharjoitusalueita" yli 10.000 hehtaaria. Rakennustyöt ovat edistyneet myöskin varsin tyydyttävästi, minkä vuoksi voimme olla olosuhteisiin tyytyväisiä. Parantuneet koulutusolosuhteet asettavat meille luonnollisesti lisävaatimuksia, mutta uskon että pystymme ne täyttämään.

Lapin Jääkärit! Työntäyteinen ja monasti lähes ylivoimaisia ponnistuksia vaatinut vuosi on umpeutumassa. Kiitän Teitä siitä sitkeydestä ja rehdistä, peräänantamattomasta yrityshalusta, mitä olette monilla, rasittavilla jotoksilla osoittaneet. Monet suorituksenne jäävät pataljoonan aikakirjoihin osoituksena siitä, että Te olette kunnialla vaalineet jääkäriperinteitä.

Tässä yhteydessä haluan esittää erityisen kiitokseni Sodankylän sotilaskotilaisarille siitä uhrautuvasta työstä, mitä olette Lapin jääkärien hyväksi tehneet. Ilman Teidän työpanostanne olisi juhlavuotemme ollut harmaa ja puutteellinen.

Lopuksi toivotan kaikille tämän lehden lukijoille Rauhallista Joulua ja menestystä alkavalle vuodelle!

Joulurauhaa

Hiljenee kasarmit
jouluaaton rauhaan.
Kynttilät valaisevat
juhla-asuista joulupuuta.

Minä seison vartiossa
kasarmin portilla.
Ajatukset harhailevat kotona
omaisten parissa.
Minä valvon valppaana,
turvaan rauhaa jouluyön.

Kimmeltää tähti taivaalla
tuikkien joulusanomaa,
– rauhaa Kaikkivaltiaan,
– syntymää Messiaan.

JP 1:n VIIVYTYSTAISTELUT TERIJOELLA TALVISODAN ALUSSA

I Johdanto

Lapin Jääkäripataljoona on ollut Sodankylässä nyt viidettä vuotta. Olemassa tämä pataljoona on kuitenkin ollut välillä vain nimeään vaihtaen jo pitkälti viidettä vuosikymmentä. Tähän aikaan sisältyy useita rauhallisia jaksoja, mutta myös runsaasti merkkitapauksia. Näistä huomattavimmat ovat tietenkin Talvi- ja Jatkosota. Tässä esityksessä tarkastellaan perinnejoukko-osastomme JP 1:n vaiheita Talvisodan alkupäivinä.

II U-ryhmä ja sen pääpiirteinen ryhmitys

II Mailmansodan sytyttyä ja Suomenkin kohtalon jouduttua uhanalaiseksi syksyllä v 1939 ryhdyttiin maassamme panemaan toimeen jo vuosia valmiina olleita suunnitelmia. Rauhanajan joukko-osastot keskitettiin pääasiassa rajan pintaan ottamaan vastaan ensimmäinen isku, olivathan ne siihen kaikkein valmiimpia.

Ylipäällikön käskyllä muodostettiin lokakuun alkupäivinä Kannaksen Armeija tehtävänä estää vihollisen tunkeutuminen maahan Karjalan Kannaksen kautta. Tehtävä tuli suorittaa puolustamalla pääasemana linja Koivisto — Summa — Vuoksi — Taipaleenjoki. (Kuva 1). Varsinaisen puolustusaseman etupuolelle ryhmittäytyivät suojajoukot neljään ryhmään jakautuneina. Ryhmät oli nimetty toiminta-alueiden keskeisten paikkakuntien mukaan, ja äärimmäisenä oikealla oli U- eli Uudenkirkon ryhmä.

U-ryhmän tehtävänä oli viivyttää lohkollaan, jonka vr (kuva) ja or oli Suomenlahti, takarajana Kaukjärven eteläpää — Perkjärvi tasa, minkä linjan 5. D varusti. Ryhmän komentajana oli kenr maj G Palmroth ja siihen kuuluivat URR, HRR, ERP 3, muutamia erillisyyksiköitä ja nyt käsiteltävänä oleva vahv JP 1 (JP 1 + kaksi rajakomppaniaa). Tykistöä ei ryhmällä eikä siis JP:llakaan ollut käytettävissä ollenkaan.

Pataljoonan toiminta-alue oli pääosin hiekkakankaita, joiden välissä oli soita ja muutamia lampia ja järviä. Muutamaa päivää ennen sodan puhkeamista oli satanut ensilumi.

III JP 1:n kokoonpano, tehtävä, ryhmitys ja viivytyssuunnitelma

JP 1:n komentajana toimi sen rauhanaikainen komentaja everstiluutnantti I Karhu, ja siihen kuuluivat: 3 jääkärikomppaniaa, KkK, TkiK, jossa oli myös KrhJ ja VK sekä alistettuina rajakomppaniat 1 ja 2. Joukot olivat pääasiassa varusmiehistä ja viimeksi kotiutetuista koottuja, jo rauhan aikana tulevalla taistelualueella koulutettuja (JP 1:n kasarnit olivat Terijoella) ja verrattain hyvin varustettuja.

Talvisodan alkaessa sai pataljoona tehtävän ottaa kosketus viholliseen ja viivyttää kaistallaan (kuva 2), jonka vasen raja oli Honkajärvi — Kaukjärvi — Mainila pl ja or Suomenlahti. Vasemmalla oli naapurina M-ryhmään kuuluva JP 3.

Etummaisena rajan pinnassa oli Rajakomppania 1, jonka päällikkönä toimi kapt Paloheimo. Komppanian tehtävänä oli kosketuksen pito ja hälytyksen suoritus. Rajakomppanian alueen takarajana oli Kuokkala — Somerikko tasa, jossa oli suoritettu jonkinverran varustustöitä. Tämä tasa oli myös jääkärikomppanioiden tst-etuvartioalueen etureuna. Varustukset olivat pääosin tiesukuja, kaivantopätkiä, murreksia ja piikkilankaesteitä sekä jonkinverran ps-miinoja.

Kullakin JK:lla oli oma lohkonsa siten, että vasemmalla oli 3. JK ltn Mikkolan johdossa, keskellä 2. JK päällikkönä ltn Honkanen ja oikealla rautatie — rannikko lohkolla 1. JK, jonka päällikkönä oli kapt Backman. Kaikkia jääkärikomppanioita oli vahvennettu KkJ:lla ja 1. JK:lla oli lisäksi käytettävissä Pstjoukkue ja Krhjoukkue.

Ensimmäisenä varsinaisena viivas:na oli Ollinpää — Haukijärvi — Kaukjärvi linja, joka oli linnoitettu jo rauhan aikana rakentamalla piikkilankaesteitä ja ps-kaivantoja. Suunnitelman mukaan oli täällä jääkärikomppanioiden suoritettava ensi taistelunsa. Seuraava viivytyssinja oli Terijoen kylän itäreunaan YH:n aikana rakennettu ”väliviivytyssasema”. Tälle linjalle oli tarkoitus ryhmittää 1. RK sen irtauduttua edestä ja sille oli valmiiksi ryhmittynyt 2. RK, joka oli majoittunut Terijoen yhteiskoululle.

Toinen varsinainen viivytyssasema oli tasa Pienoja — Puhtulanmäki — Mustajärvi. Asema oli kuitenkin vain osiltaan linnoitettu ja Mustajärven pohjoispuolelta aivan avoin. Tänne oli tarkoitus jälleen

vetää kaikki JK:t ja irtautuminen asemasta sai ta-
pahtua vain Pkom:n luvalla. 1. JK:n ja 2. JK:n oli
lisäksi valmistauduttava 1. viivytykslinjan takaisin-
valtaamiseen. Tämän linjan takana oli Harjulan vii-
vytysasema, jonne oli suunniteltu ryhmitettäväksi
molemmat rajakomppaniat sekä osia toisesta ja kol-
mannesta jääkärikomppaniasta.

Pataljoonan takarajalle linjalle Vammelsuunjoki—
Raivolanjoki oli ryhmittynyt osia ErP 3:sta ja
URR:stä U-ryhmän puolustusasemaan, joka oli sa-
malla edessä olevien joukkojen vastaanottoasema.

IV 1. Sotapäivä

A Pelinavaus

Jo miltei kaksi kuukautta kestänyt pelonsekainen
odotus täyttyi marraskuun 30 päivän aamuna klo
07.00 sekä Kronstadtin että maarintaman suunnas-
ta alkaneen vihollisen tykkitulen kohdistuessa pa-
talojoonan aseisiin. Kronstadtin tykistön ammuksat
putosivat kapt Backmanin ilmoituksen mukaan hä-
nen komentopaikkansa ja meren väliselle alueelle
Pääosa tykistötulesta suuntautui Terijoen ja Puh-
tulan kyliin sekä Haukijärven estelinjalle. Terijoelta
Kivennavalle johtava maantie oli voimakkaan tuli-
tuksen kohteena. Tykistön lisäksi vihollinen käytti
kranataanheittämiä, suorasuuntaustykkejä ja kone-
kivääreitä saaden mm Tulokkaan ja Haapalan kyllis-
sä muutamia taloja tuleen. Johdinlinjat koko kais-
talla katkesivat heti alussa.

Ensimmäiset vihollispartiot ylittivät rajan klo 7
ja 8 välillä ja Valkasaarella tuli rautatiesillan yli
jalkaväkijoukkue sekä sen perässä ratsuväkeä. Vihol-
lisosastot etenivät heti seitsemän jälkeen Tulokkaal-
ta Kuokkalan asemaa ja Kellomäkeä kohti käyttäen
hyväkseen metsäpolkuja. On arveltu, että vihollinen
liikkui seutua tuntevien oppaiden johtamana. 1. JK:n
edessä olleet joukkueet irtautuivat suurempia tais-
teluja käymättä aluksi ns Bulgariankadun esteelle
Terijoen kylän etelälaidassa. 1. JK:n lohkolle toi-
minut joukkue 1. RK:sta oli sekin irtautunut Bulga-
riankadulle, josta se taisteluitta siirtyi Terijoen ky-
lään oman komppanian yhteyteen.

2. JK:n lohkolle hyökkäsi vihollinen noin komppa-
nian voimin eteenyönnettyä puolijoukkueen tkk:aa
vastaan. Tämä erään kersantin johtama puolijouk-
kue pysäytti vihollisen hyökkäyksen joutuen kuiten-
kin pian irtautumaan vihollisen ryhtyessä kiertä-
mään tukikohdan sivustaan. 2. JK:n pääosat oli ryh-
mitetty Haukijärven estelinjalle, jonne edessä olleet
vetäytyivät. Irtautumisen aikana jäi muutamia hävi-
tettäväksi suunniteltuja rumpuja räjäyttämättä, ja
tehtävää suorittamaan määrättyt miehet joutuivat
vangiksi.

3. JK:n lohkolle eteni n 100 miehen vahvuinen vi-
hollisosasto tien Haapala—Metsola suunnassa ja pa-
kotti Haapalassa olleen eteen työnnetyn pesäkkeen
vetäytymään Haukijärven estelinjalle, missä komppa-
nian pääosa oli. 3. JK:sta oli myös Joutselkään joh-
tavan tien suunnassa partio, joka joutumatta tais-
teluun totesi Joutselän kylän palavan ja vihollisen
panssarein tuetun joukon etenevän Joutselän kautta
Kivennavan suuntaan.

B Taistelut Haukijärvi—Kaukjärvi linjalla

Vielä saman päivän aikana kohdistui vihollisen
valmisteltu hyökkäys 3. JK:n lähes viiden km:n
levyiselle lohkolle. Ensimmäistä hyökkäystä estelin-
jaa vastaan venäläiset tukivat konekiväärein ja pie-
noiskranaatinheittäimin, joita nähtiin ainakin tien
Haapala—Metsola suunnassa. Kliivaiden taistelujen
jälkeen pääsi vihollinen klo 13 aikoihin läpi estelin-
joista ja jatkoi etenemistään Kivennavan maantiel-
le. Läpikäyty vihollinen ei kuitenkaan ottanut hal-
tuunsa Metsolan tienristeystä, jonka kautta komppa-
nian konekivääriautot, ajoneuvot ja puolet mie-
histöstä vetäytyi kahden ryhmän suojatessa risteyk-
sen pohjoispuolella. 3. JK vetäytyi pääosin Likolam-
min esteelle ja jätti 1½ joukkuetta eteen Karja-
lanmäelle. 3. JK olikin ainoa JP 1:n komppanioista
joka suoritti mainittavammin ns komppanian vii-
vytystä.

2. JK:n lohkolle joutui vihollisen joukkue tuli-
ylläköön kohteeksi, ja n klo 14 aikoihin evl Karhu ir-
roitti komppanian reservikseen Terijoen kylään.

1. JK:n edessä ei esiintynyt vihollista ja kome-
ntajan käskystä komppania vetäytyi Terijoelle omalle
kasarmialueelleen. Vahventamalla 2. Rajakomppa-
niaa 1. JK:n toisella joukkueella ryhtyi evl Karhu
valmistelemaan vastahyökkäystä Haukijärvi—Kauk-
järvi linjan ainakin osittaiseksi takaisinvaltaami-
seksi. Alunperinhän oli tarkoitus ollut käyttää jää-
kärikomppanioita tähän vastahyökkäykseen, mutta
vihollisen hyökättyä rautatien suunnassa ja jääkäri-
komppanioiden jouduttua siellä taisteluun ei suun-
nitelmaa voitu käyttää. Näin oli ensimmäinen sota-
päivä illassa. Pataljoonan tappiot olivat viitisen
kaatunutta, saman verran haavoittuneita ja kadon-
neita.

V 2. Sotapäivä

A Yön tapahtumat Terijoki—Likolampi linjalla

Tiedustelupartio toimintaa jatkui koko yön Hauki-
järven maastoon, minkä kautta saatiin tietoja vihollisen
esiintymisestä ja toiminnasta. Puoleen yöhön
mennessä saavutti vihollinen Puhtolan kylän etelä-
reunan noin kahden komppanian vahvuksena mu-
kanaan ainakin 6 panssarivaunua ja pakotti kyläs-

sä olleet partiot vetäytymään estelinjalle. Pientä kaakointia jatkui aamuun saakka.

Kun evl Karhu oli saanut selvyyden siitä, ettei eteneminen Haukijärvi—Kaukjärvi linjalle ollut enää mahdollista, vaan että vihollinen kaistan pohjoisosassa painosti ylivoimaisena ja panssarivaunujen tukemana, antoi hän kapt Backmanille käskyn siirtää 1. JK Pienojan linjalle. Puolenyön maissa sai myös ltn Honkanen ohjeen vetäytyessään pysähtyä Pienojan linjalle alkuperäisen suunnitelman mukaan.

B Vihollinen murtaa Likolammen puolustuksen, vetäytyminen Terijoen ja Pienojan linjoilta

Puhtolanmäki—Likolampi alueella oli puolustuksessa 3. JK (kuva 3), jonka kaikki joukkueet olivat etulinjassa. Varhain aamulla alkoi vihollisen hyökkäys. Ensimmäiset hyökkäykset lyötiin takaisin ja vihollinen avasi kiivaan tulen panssarivaunuistaan sekä konekivääreillä yrittäen 50—60 miehen vahvuksena osastona kovasti huutaen hyökätä uudelleen. Sama näytös uusiutui aina noin puolen tunnin väliajoin vaaten joka kerta runsaasti kaatuneita. Hyökkäysten torjuntaan osallistuivat ylikersantti Saukkosen pikakiväärit erittäin tehokkaasti Kaskimäeltä, josta oli hakattu ampumalinjat Likolammin koillispuolella olevalle mäelle. Vihollinen ei yrittänytäkään hyökätä ylik Saukkosta vastaan ja Kaskimäelle rakennetun puhelulinjan avulla saatiin Saukkoselta jatkuvasti tilanneselvitys vihollisen liikkeistä. Mutta "vihollisen työntäessä jatkuvasti uusia aaltoja alkoivat miesten hermot pettää", kuten kapt Mikkola kertomuksessaan asian esittää. Kun etelästä ampuvaan konekivääriinkin vielä tuli häiriö, täytyi joukkueille antaa irtautumislupa klo 08.00 vihollisen jo osittain päästyä estelinjan läpi. Taas-kin komppania jätti 1½ joukkuetta viivyttämään vihollista Valklammien alueelle.

Taistelun alettua Puhtolan suunnalla ryhtyi evl Karhu irrottamaan valtamaantien suunnasta osastoja siirrettäväksi käyttöönsä taaemmas. Kun komentajan yritykset saada klo 07.30—08.00 puhelinyhteyttä ltn Mikkolaan eivät onnistuneet, alkoi hän epäillä tilanteen vakavuutta Puhtolan suunnalla ja määräri ltn Mikkolalle toimitettavaksi vahvennuksia. Kuitenkaan hän ei osannut arvata tilanteen olleen niin kriittillinen, mitä se oli. Luutnantti Mikkolalla oli puhelimen lisäksi vielä radio ja sovittu sanasto, joiden avulla hän olisi komentajan käsityksen mukaan voinut ilmoittaa tilanteesta. Myöhemmin selvisi kuitenkin, että Mikkolan radio oli sijoitettu liian lähelle etulinjaa ja vielä murtokohtaan, minkä takia se ei voinut toimia juuri silloin, kun sitä olisi erikoisesti tarvittu. Ollessaan puhelinyhteydessä Uryhmään puolen päivän aikaan sai Karhu evl Stackelbergiltä tietää 3. JK:n olevan jo Kuuterselässä. Samalla käski evl Stackelberg JP 1:n siirtyä Vammeljokilinjan taa.

Tähän siirtymiseen oli valmistelut pantu käyntiin ja nyt evl Karhu antoi viipymättä käskyn joukkoilleen Vammeljokilinjalle siirtymisestä. Vetäytyminen sujui tappiotta, vaikka 50—60 viholliskonetta hääri ilmassa pataljoonan yläpuolella. Hämärän laskeutuessa toisen sotapäivän ylle oli koko pataljoona tul-

lut joen yli. Joulukuun 1 päivän tappiot olivat 13 kaatunutta, 6 kadonnutta ja haavoittunutta.

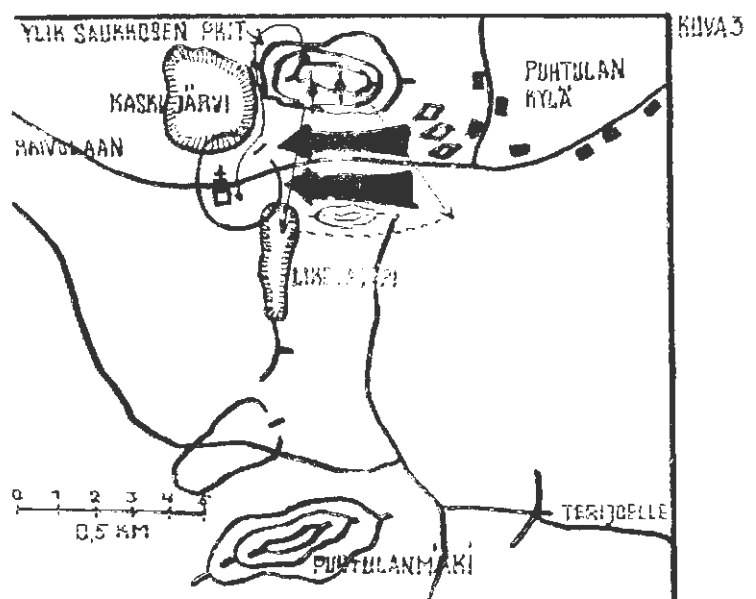
Vammeljokilinjalla oli jo puolustuksessa osia URR:sta ja ErP 3:sta, näidenkin vuoro saada tulikasteensa oli tullut.

VI Yhdistelmä

Pitkä YH-aika oli tehnyt tarpeettomaksi suoja-joukoille alun perin annetun tehtävän, suojata kenttäarmeijan puolustukseen ryhmittyminen. Tämä vaikutti selvästi taistelujen kulkuun. Joukoille ei ollut annettu, eikä sodan puhjettuakaan käsketty mitään määrättyä aikaa, mikä niiden olisi pitänyt viivytyksellä hankkia. Edellä esitettyjen kahden ensimmäisen sotapäivän aikana JP 1:n osilla oli vain muutama sellainen tilanne, jossa oli todella pakko irtautua, useimmiten se tapahtui miltei välittömästi, kun kosketus oli saatu. Varsinkin 1. JK:n ja 2. JK:n osalta olivat taistelut vähäisiä. Vihollisen painopiste oli 3. JK:aa vastassa, ja tällä taas oli n 5 km levyinen lohko. Vuosien aikana tehdyt suunnitelmat pettivät tällä kohtaa. Ilmeisesti suunnitelmat olivat niin tarkoin mielessä, ettei niistä osattu tarvittaessa poiketa.

Mutta ei ainoastaan selvän tehtävän puuttuminen vaan myöskin osaltaan sodan outous aiheutti JP 1:n viivytysvaiheen lyhytaikaisuuden. Miehet olivat nuoria, edellisestä sodasta oli kulunut saman verran aikaa kuin nyt viimeisen sotamme päättymisestä. Etulinjassa oli tuskin yhtään sotakokemusta omaavaa. Käsitys vihollisesta ja sen mahdollisuuksista oli epäselvä. Kun sitten eteen ilmestyi paikoittain jopa kymmeniä panssarivaunuja, joille ei omilla aseilla mahdettu juuri mitään, oli miltei suunnitelman mukainen ja viholliselle suuret tappiot tuottanut viivytyks, vaikka lyhytaikainenkin kunnioitettava ja suorittajalleen kunniaa tuottanut teko.

YLIL M NÄRHI

SILLÄ TÄMÄ KÄSKY

jonka minä tänä päivänä sinulle annan,
ei ole sinulle vaikea täyttää eikä liian kaukana . . .
vaan sana on sinua aivan lähellä,
sinun suussasi ja sydämessäsi,
niin että voit sen täyttää. 5 Moos 30: 11—14.

K ä s k y on meille annettu. Jos käsky on hankala täyttää, me voimme eräissä tapauksissa epäröidä — sen onnistumista, itselle koituvia rasituk- sia — tahi varaudumme siihen, että se voi vaa- tia meidät kokonaan, niin, jopa — elämämme- kin!

Sodan aikana ratkaisee miehen taistelutahdon hänen sisäinen kestävyys. Eräällä vankilei- rillä — niin turha on olla sitä jo aluksi lausu- matta — Kwai-joen sillan seuduilla — oli eri- laisia leiriläisiä. Eräät lannistuivat. Oli pari miestä, jotka eivät lannistuneet. Usko Juma- laan — se tuntui tuolla viimeiseltä toivolta. Se- kin horjui. Asianomainen kertoja oli tästä vali- tellut. Hän sai vastauksen: "Etsin Jumalaa — hän kätkeytyi, etsin sieluni — en löytänyt. Et- sin veljeäni — löysin kaikki kolme."

Tällä leirillä syntyi veljien keskeinen auttami- nen — se pelasti k o k o leirin. 3000 miestä palasi elämään. Sodan aikana he joutuivat näkemään haavoittuneita japanilaisia — suuri oli vihollis- ten hämmästys, kun he ryhtyivät näitäkin aut- tamaan. Sodan päättyessä odottivat japanilai- set pelolla leiriläistensä kosta. Sitä ei tullut. Eikö olisi tämän puolustusvoimiemme (50-vuo- tisjuhlavuoden) monin ulkonaisin järkyttävän tapahtumin korostuneen ajan paras vastaus meillekin: "V i h a voidaan voittaa v a i n palve- lemällä". Sisäinen kestävyys sotilaalla on elin- ehto. J o s me näemme tehtävämme sen koros- tamisessa — kenties silloin kysymme myös itsel- tämme enemmän.

"Ei ole vaikea Sinulle täyttää". Iloinen altis mie- li vähäpätöisissä tehtävissä juontuu sisäisistä voimavaroista. Taipaleenjoen 1939—1940 tais- telijoista on neuvostoliittolainen runoilija kir- joittanut, verraten joen leveyttä leveämmäksi kuin Volga. Yrjö Jylhä kuvaa tämän mielen monissa runoissaan, mutta kenties väkevämmin kuin esim. "Kaivolla"-runossa hän sen lausuu runossaan "Hyvästi Kirvesmäki."

MITÄ VANNOTTIIN

SE PIDETTY ON

YLI PÄÄMME KUN LÖI TULILAINEN
JA RINNALLA TUNTOMME TUOMION
MUU KUNNIA MEILLE ON ARVOTON
KATINKULTAA KIITOS JA MAINE.

Levoton ja monitahoinen vuosi a D 1968 vaipuu lopuilleen.

Saammeko joulurauhaa. Sydämiin. Maailmaan. Joulunsauna kuuluu meille:

Ja yhtäkkiä oli hänen kanssansa suuri joukko taivaallista sotaväkeä, jotka ylistivät Jumalaa ja sanoivat:

K u n n i a olkoon Jumalalle korkeuksissa ja maassa rauha ihmisten kesken, joita kohtaan Hänellä on hyvä tahto.

Jumalan sotajoukot ylistävät Jumalaa, antavat Hänelle kunnian! Se ensin. Sitten voimme pyytää myös rauhaa tähän kärsimysten maahan. Taistelun, yksittäistaistelijan taistelun tulee alkaa meistä itsestämme. Puuttuuko jotakin tais- teluvarustuksistamme — ? Onko se, mikä puut- tuu — sittenkin — sisäisen kestävyyn murta- vaa kantamustamme — jonka sijalle tarvitsem- me — tämän helpon käskyn, josta otsikossa. Sanan varustuksen . . . Se ei ole vaikea täyttää. Releyhteys Herraan Sebaotiin on olemassa. Pu- helu menee perille. Linja on kunnossa. Suuri Taistelija, mies kipuja ja sairautta täynnä, on tien avannut. Siinä on Sinun voimasi — yhtey- dessä taistelija-aseveljeesi! —

E t s i t h ä n veljeäsi? Hän tarvitsee juuri nyt Sinun hyvää sanaasi! Niinhän. Onko h ä n vä- synyt? Sinunkin voimasi on siinä, että vahvistat veljeäsi! Koetathan?

Yhä uudelleen! Joulun Herra sanoo: "Ja katso, minä olen teidän kanssanne joka päivä . . ." Jumalan antamaa joulurauhaa 1968.

ILPO SIRKKA

LTN JUVONEN

MAAKUNTAMARSSI 1968 LÄNSI-LAPISSA

Kaikkia suurempia tapahtumia edeltää sotaväessä käsky. Maakuntamarssista saapui käsky hyvissä ajoin ja hyvinkin perusteellisen yksityiskohtaisena, niinkuin olemme tottuneet odottamaan p-ups:iltamme.

Lähtövalmistelut olivat kiiyimmillaan 16. 8. aamupäivällä ja useimmista tuntui kaikki vielä kesken-eräiseltä ja sekavalta. Käsky edellytti, että pataljoona lähtee liikkeelle klo 12.00. Niinpä se lähtikin pkom yllil Jääskeläisen johdolla kohti länsirajaa tasan klo 12.00 ja kaikki asiat olivat raiteillaan.

Pataljoonan ensimmäisen päivän tavoite oli Rattostunturi noin 145 km päässä Sodankylästä. Alku näytti lupaavalta, mutta jo kärjen ohittaessa Vaalajärven saapui pataljoonan tuleva jokapäiväinen marssituttavuus paikalle: sade. Mahtoikohan olla sama pilvi joka seurasi koko maakuntamarssin ajan pataljoonaa. Kesäkuussa saapuneille alokkaille tuntui jotenkin käsittämättömältä, että hekin kykenisivät polkemaan niin pitkän matkan. Ensimmäinen ilta hämärsi ja kello alkoi lähestyä puolta yötä, samanaikaisesti kärkikomppania kipusi viimeisiä korkeuskäyriä päästäkseen marssilepopaikalle Rattostunturin huipulle. Koko pataljoona saapui Rattostunturin marssilepopaikalle klo 02.00 mennessä ja ennen nukkumaanmenoa nautittiin pieni iltapala.

Pataljoona ei kauaa viipynyt sillä paikalla vaan jo klo 05.00 oli kärki taas liikkeellä tavoitteena n 40 km päässä oleva Pellon kirkonkylä. Samalla kun jääkärit ja alokkaat näkivät talojen tihentyvän ja tyttöjä tien varressa nousivat leuat pystyyn, ryhti parani ja väsymys unohdettiin. Osastot näyttivät parhaat puolensa polkiessaan mallikelpoisena jääkärijoukkona halki Pellon kirkonkylän Lehmivaaraan. Siellä majoituttiin ja ruokailun jälkeen mentiin pitkäkseen keskittymään illan koitoksiin.

Pellossa oli samanaikaisesti 17—18. 8. 1968 maatalousnäyttely, jossa oli myöskin Puolustuslaitoksen osasto. Puolustuslaitoksen näyttelyosaston johtajana oli kapt Tikkanen ja hänen toteutuksensa sai monelta taholta kiitosta ansiokkaasta näyttelystä. Jääkäritkin tutustuivat osastoon ennen iltamiinmenoa. Ilta kului varsin mukavissa merkeissä.

Aamulla 18. päivänä valmistauduttiin ohimarssiin Pellon keskustassa. Ohimarssi, jonka vastaanotti pataljoonan komentaja evl K K Kuismanen, sujui hyvin. Lippukomppania jatkoi moottorimarssilla yllil Sallisen johdolla Muonioon. Pääosa pataljoonaa suuntasi pyöränsä Kolaria kohti ja saapui sen keskustaan ohimarssijärjestyksessä reippaana, mutta märkinä. Illalla oli sekä Muoniossa että Kolarissa jääkäritanssit.

19. 8. aamulla anivarhain suuntautuivat Muonion ja Kolarin joukot kohti Kittilää. Matkat sujuivat rauhallisesti ja joutuisasti; enää ei tällainen matka tuntunut juuri missään. Iltapäivällä oltiin jo majoituneena Aakenustunturin tien varteen. Illalla pataljoonan majoitusalueella pidettiin iltahartaus, joka sävähdytti kaikkia osallistujia hartaudellaan.

20. 8. oli tärkeä aamu!

Valmistelut alokkailla sujuivat erittäin ripeästi olihan odotettavissa valatilaisuus Kittilän kirkossa. Suuren omaisten joukon läsnäollessa antoivat alokkaat sotilasvalansa ja saivat jääkärin arvonimen. Valatilaisuus kruunasi koko marssin ja aurinko paistoi ensi kertaa, kun valan jälkeen valmistauduttiin ohimarssiin. "Pataljoonan ohimarssi oli paras tänä kesänä suoritettu", sanoi pataljoonan komentaja evl K K Kuismanen otettuaan ohimarssin vastaan. Suoraan pataljoona jatkoi ohimarssin jälkeen taivalta kohti kotiaan.

"Kylläpä on niinkun hotelliin tulisi", tuumivat nuoret vihreät jääkärit päästyään vihdoinkin omaan vuoteeseensa maakuntamarssin vaikeudet ja koitokset takanaan.

Maakuntamarssia odotettiin ja pelättiin etukäteen. Kaikki siihen osallistuneet saivat kuitenkin suurimmaksi osaksi positiivisia kokemuksia marssilta. Ehkäpä siellä jossakin matkan varrella jonkun jääkärin vanhemmat tunsivat ylpeyttä rinnassaan kun näkivät nuorten, reippaiden, suomalaisten sotilaiden polkevan kotinsa ohi ja tiesivät, että siellä on se meidänkin poika.

Me tutustuimme näin Länsi-Lappiin ja samalla näytimme sen asukkaille mitenkä heidän poikansa kykenevät hyvinkin mittaviin marssisuorituksiin. Samalla varmasti saimme ystäviä Länsi-Lapin suunnalta ja voimme ylpeydellä sanoa: "Lapin Jääkäripataljoona on Lapin ikioma pataljoona jonka jokainen sen asukas hyväksyy."

Terveiset sivilistä

Ex-alikersantti Salopaju, ei nyt varsinaisesti haamu, mutta kuitenkin sivielielämän rapistama olemus tervehtii teitä, Lapin Jääkäripataljoonan ja pst-komppanian jääkärit ja kouluttajat. Kun pakkanen alkaa paukkua täälläkin etelän seuduilla, tulee väkisin mieleen viime syksy ja Lapin kaamos ja te, hyvät herrat ja jääkärit, ennenkaikkea PstK saa minut yhä vieläkin innostumaan. Nyt jälkikäteen huomaan, kun katselee noita nuoria, armeijaa käymättömiä ylioppilaita, kuinka armeija tekee terää. Haluaisin painottaa, että entinen kurssi vain päälle. Jälkeenpäin vain jokainen kiittelee kovasta kunnostaan.

Melkein ikävä tulee armeijaa, kun täällä yliopiston puitteissa silmät ristissä opiskelee. Ja uskokaa tai älkää, — nälkäkin välillä suolissa kurisee, — köyhiäkun ollaan.

Te kaikki olitte reiluja kavereita ja rehdimpiä kouluttajia ei varmaan löydy muualta kuin Lapin Jääkäripataljoonasta.

Jyväskylässä...
Ex-alikersantti
JORMA SALOPAJU

Näkymiä Pellon maatalous- näyttelystä

Pieni länsirajan rajakylä Pello eli suuren päivän-
sä elokuun 17—18 1968. Kolmattakymmentätuhatta
vierasta omasta maasta ja Ruotsista valtasi kylän.
Jo koko viikon oli kuulunut vasarain pauke ja näyt-
telyrakennelmat kohonneet koulun läheisyyteen. Si-
nivalkoiset vartiokojut portinpylväinä Suomen leijo-
nat kyljessään ja jääkärien pyörä pakkauksineen
portin päällystänä tiedoittivat näyttely-yleisölle, et-
tä sen takana oli puolustusvoimain ja Lapin Jääkäri-
pataljoonan näyttelyosasto. Sen rinnalla Lapin Raja-
vartiosto esitteli omaa toimintaansa pienoisorjoi-
neen ja rakopuulaavuineen.

Heti komean portin takana osastollamme oli sin-
valkoinen, teltan pohjalevyistä tehty kehä, jonka
äärellä ja päällä oli jatkuvasti aseitten käsittelijöitä.

Tuollaisella se isä ampui viime sodassa, esittelee
entinen kk-ampuja pojalleen maximia.

Onkos nuo niitä sinkoja. Kunpa noita olisi ollut
Kannaksella aikoinaan... Monenlaisia lausuntoja
kuuli sanottavan käsittelykehän äärellä.

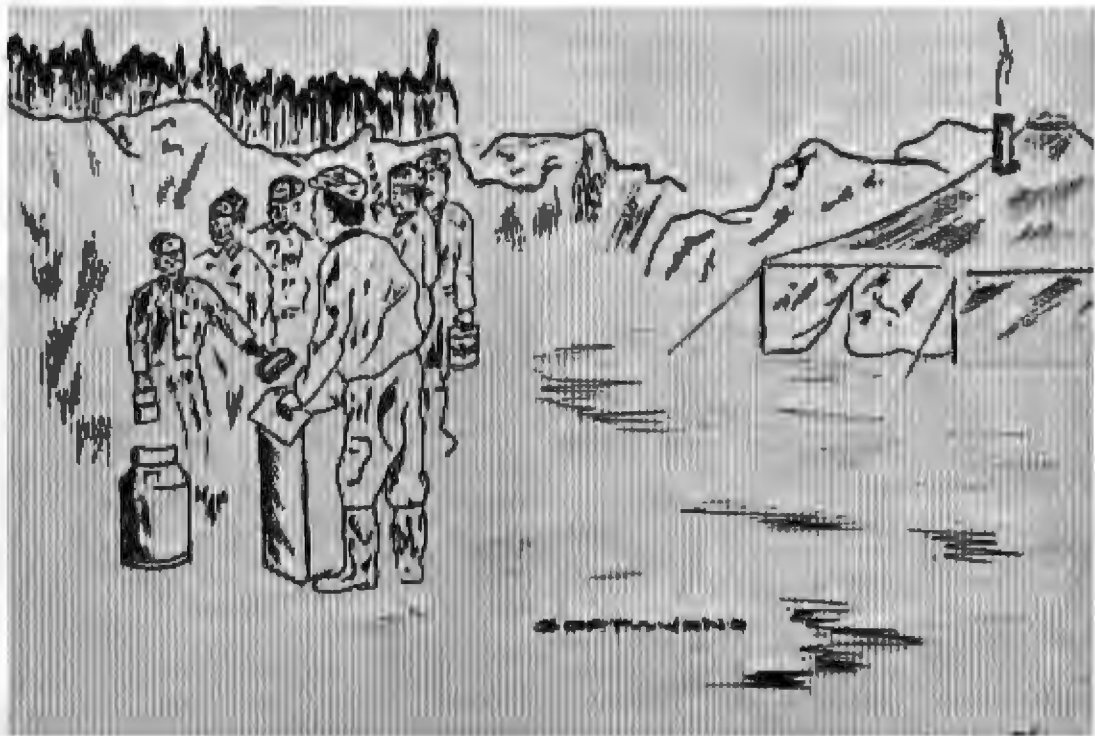
Alueen nurkkauksessa oli houkutteleva kupla pai-
neilmateltta, jonka sisällä viihtyisä, Lasse Taloselan
suunnittelema sotilaskoti vihreine sisarineen kes-
titsi näyttelyvieraita. Siinä olikin työtä kerrakseen,
sillä olihan kuplaan melkein koko ajan jono. Sotilas-
kodin lisäksi oli teltassa suojelumateriaalin esittely.
Eräs alueemme hienouksista ja erikoisuuksista oli
säteilyn kenttämittausauto, jonka saimme pääesi-
kunnan toimesta näyttelykohteeksi. Toinen erikoi-
suus oli suuntaradioasema ja sillä otettavat yhtey-
det, Oman huomionsa saivat myös elokuvat, jotka
pyörivät jatkuvasti.

Olihan siinä osastollamme paljon muutakin aina
tykeistä lähtien ja katselijoita riitti joka tarpeeseen.
Mutta kertokoot kuvat paremmin osastosta.

Suuren ihailun aiheena olivat alokkaamme, jotka
suorittivat ohimarssin Pellossa ja jatkoivat mat-
kaansa pyöräillen Kolariin ja edelleen Kittilään.
Mutta siitä kertookin jo toiset miehet.

== NÄKYMÄÄ ==

KOTIUTETTAVISTA PALKITUT:

Jalkaväen säätiön plaketti:

Upseerikokelas Matti Käpylä 2. JK

Kersantti Juha Mäkilallio PstK

10. 10. 68 KOTIUTTAMISJUHLASSA PALKITUT

15. 2. 68 SAAPUMISERÄN 240 PÄIVÄÄ PALVELEVAT

Pataljoonan paras jääkäri

korpraali Tuomas Heino Väisänen 2. JK

1. JK:n paras jääkäri

korpraali Vilho Aulis Mäkelä

3. JK:n paras jääkäri

korpraali Mauri Johannes Niva

EK:n paras jääkäri

korpraali Eero Mauno Eevertti Lantto

PstK:n paras jääkäri

korpraali Risto Matias Takala

KrhK:n paras jääkäri

korpraali Pertti Olavi Lammi

Killan kunniakirja

korpraali Kaarlo Aukusti Oinas EK

Paras ajomies

jääkäri Mikko Antero Häggman 3. JK

Paras koiranohjaaja

jääkäri Timo Taavi Krankkala KrhK

Paras huoltomies

jääkäri Aaro Antero Tuomela EK

MERKITTÄVIMMÄT TAPAHTUMAT

LapJP:sta siirtyneet:

Kapt Leo Juhani Talamo PSSle:aan

Kapt Esko Petteri Auvinen OulSpE:aan

Ylil Martti Kalevi Kokkonen PohPr:iin

Sottekn Lauri Ryyänen PohPr:iin

Sotmest Karl Westerlund Eläkkeelle

Kers Voitto Suopajarvi Ero omasta anomuksestaan

Ylik Jouko Hakanen Rovaniemelle

LapJP:aan palvelukseen tulleet:

Ltn Veikko Hellman KadK:sta

Ltn Veikko Pentti KadK:sta

Ltn Erkki Ryyänen KadK:sta

Sottekn Tauno Lomakka Asevarikko 6:sta

Ylik Risto Lehtonen SeiSpE

Kers Osmo Honkonen

Kers Jouni Feodoroff

Kers Jouko Muttonen

Kers Erkki Vihriälä

Kers Voitto Siitonen

Kers Veijo Laine

Kers Raimo Tiikkaja

Kers Erik Taxel KymJP:sta

Kurssien suorittamiset:

Ylil Matti Närhi jv-kapteenikurssi 40.

Kapt Jorma Vilenius jv-kapteenikurssi 40.

Kapt Eero Vehviläinen huoltoupseerikurssi 34.

Yliv Aarno Lantto aseteknikkokurssi 4.

Ylik Raimo Kitunen huoltoaliupseerikurssi 29.

Ylik Timo Vesteri moottorialiupseerikurssi 17.

Yliv Erkki Suihkonen jv-mestarikurssi 2.

Vääp Matti Nikula jv-mestarikurssi 2.

Ylik Risto Lehtonen RUK:n 127. kurssi

Kers Heikki Rautanen RUK:n 127. kurssi

(Vääp Pentti Ollila YKSP:ssä Kyproksella)

(Sotpast Ilpo Sirkka YKSP:ssä Kyproksella)

Kurssilla olevat:

Ylil Jyrki Porras jv-kapteenikurssilla 41:llä

Ylil Raimo Jääskeläinen jv-kapteenikurssilla 41:llä

Ylil Kalevi Pökkä viestikapteenikurssilla

Yliv Erkki Lehtimäki huoltomestarikurssilla 4:llä

Kers Jouni Feodoroff aliupseerien peruskurssi 28:lla

Kers Pekka Hietanen —,—

Kers Ensio Korkeaniemi —,—

Kers Vesa Kukkohovi —,—

Kers Seppo Laitila —,—

Kers Tapio Lämsä —,—

Kers Onni Soilanterä —,—

Kers Esko Tennilä —,—

Kers Taisto Walldén —,—

Kers Erkki Vesterinen —,—

Kers Erkki Vihriälä —,—

(Ylik Orvo Myllykoski YKSP:ssa Kyproksella)

Kunniamerkit:

Majuri Jukka Suviniemi Suomen Leijonan 1. lk
ritarimerkki

Sotpast Ilpo Sirkka Suomen Valkoisen Ruusun
jäsenmerkki

Sotmest Olavi Turunen Suomen Valkoisen Ruusun
1. lk mitali kultaristein

Sotmest Arne Meronen Suomen Valkoisen Ruusun
1. lk mitali kultaristein

Ylennykset ja nimitykset:

Yrjö Näsi lääkintäkapteeniksi

Juhani Akerman kapteeniksi

Eero Vehviläinen kapteeniksi

Jorma Vilenius kapteeniksi

Raimo Jääskeläinen yliluutnantiksi

Seppo Köntti yliluutnantiksi

Reijo Sallinen yliluutnantiksi

Kalevi Pökkä yliluutnantiksi

Kari Juvonen yliluutnantiksi

Aarne Meronen sotilasmestariiksi

Antti Huikuri ylivääpeliksi

Leevi Sihvo vääpeliksi

Mauri Virpikari ylikersantiksi

Risto Lehtonen ylikersantiksi

Kunto Heino ylikersantiksi

Martti Kokkonen nimitys kapteenin virkaan

Matti Närhi nimitys kapteenin virkaan

Onnittelemme 50-vuotta täyttäneitä:

Yliv evp Taisto Alakoski 20. 1. 68

Yliv evp Heikki Pajunurmi 16. 3. 68

Kernmaj Otto Ylirisku 29. 4. 68

Osastonhoit Eeva Sirkka 24. 5. 68

Sotmest Urho Pöyry 17. 6. 68

Ev Paavo Juntila 24. 6. 68

Maj Mauri Salmenkaita 11. 7. 68

Sotmest Armas Saastamoinen 5. 9. 68

Sotmest evp Jaakko Olli 24. 9. 68

Rouva Anja Kärkkäinen 17. 10. 68

TOIMITUKSEN NURKKA

Kuusitoistatuhatta henkeä, se on aikamoinen määrä ihmisiä enempi kuin koko Sodankylän pitäjässä. Sen verran niitä oli, jotka Pellossa Tornionlaakson maatalous- ja teollisuusnäyttelyssä tutustuivat puolustusvoimain ja Lapin Jääkäripataljoonan näyttelyosastoon. Vihreillä sisarilla oli hiki hiusmarrossa kikkuttaessaan kahvia vieraitten kuppiin. Tyytyväisiä olivat vieraat näkemäänsä ja kokemaansa.

Alokkaat ja loppumatkasta jääkärit tekivät valamatkan, joka oli vaatimattomasti lähes viisisataa kilometriä. Löytyykö toista joukko-osastoa, jonka alokkaat yhtä ansiokkaasti olisivat valansa vastaanottaneet. Kesäkuun saapumiserä voi olla ylpeä saavutuksestaan, sillä eihän ketään edes jäänyt joukosta.

Molemmat yllämainitut ovat olleet tämän Etupyörä-kauden merkkitapauksia, joilla on luotu uusia suhteita, tällä kertaa Länsi-kairan väestöön. Lämpimästi otettiin pataljoona vastaan täällä, kuten muuallakin Lapissa. Siitä on hyvä jatkaa suhteitten kehittämistä edelleen.

Savukoski, Pelkosenniemi, Kittilä, Enontekiö, Ivalo ja tietenkin Sodankylä tekivät yhteensä noin 500 miestyöpäivää. Mies ja päivä oli tunnuksena kun ojaa kaivettiin, perunaa nostettiin, metsää raivattiin, taloa katettiin tai halkoja tehtiin sotainvaliditeipauksen merkeissä noissa mainitsemissani pitäjissä.

Pyhänmiesten päivän seutuihin tehtiin pr-toimintaa hengen saralla. Kenttärovasti Maunu Kytömäki ja saamelaisten sielun paimen, rovasti Yrjö Aittokallio olivat ensimmäistä kertaa vierainamme ja puhujina. Heidän lisäksi oli runsaasti kyläläisiä iltatilaisuudessa sotilaskodissa. Virsi kaikui kirkko-kuoron laulaessa komeasti samassa tilaisuudessa, joten kiitos vaan kaikille, jotka edesauttoivat päivien onnistumista.

Meill' on hanki ja jää, meill' on halla ja yö. Niinpä tosiaan onkin, sillä hanget korkeat nietokset ovat olleet jo syyskuun 20 päivästä lähtien ja pakkasennätykset on rikottu Sodankylässä, arktiset olosuhteet ovat vallinneet tavallista aikaisemmin tänä syksynä, joten talvikoulutuskausi tulee tavallista pitemmäksi. Kansanhihtokilometrejä tulee myös kuin tyhjää vaan.

Henkilökunnalle tämä syksy on ollut hyvin merkityksellinen, sillä kaksi (2) varuskunnan edustajaa tulee istumaan tulevassa Sodankylän kunnan parlamentissa. Näitten avulla pitäisi tulla varuskuntalaisten ääni kaikissa kunnallisissa päätöksissä kuuluiin.

Hyvää valtuustokautta kapteeni Jorma Vileniukselle ja sotilasmestari evp Viljo Moilaselle.

Sotaharjoituskaudella säästi pataljoona taas kuukauden edestä kasarmeja leireilleen Mellankankaalla ja Ristilammella. Sotaharjoituksessa todettiin pataljoonan ajoneuvokalusto jälleen kerran riittämättömäksi ja lisää vuokrattiin siviilistä. Milloinkahan sitä kalustoa olisi niin paljon, että saataisiin oikea kuva jääkäripataljoonan liikkuvuudesta. Olisi se mahtavaa kun jängät ja aavat eikä tunturintöytsytkään hidastaisi liikkuvuutta...

Mellankankaan ja Ristilammen komppaniaillat jäivät kaikille mieleen piristävinä välipaloina vaativan sotaharjoituskauden harjoitusten lomassa. Niissä oli ruutia, räminää ja aseveli-iltojen pirteyttä, mitä pitää ollakin.

Jälleen ovat rakennusmiehet ilmestyneet kuvaan. Se tietää rakennusohjelman edistymistä kohti tavoitteita. Varsinaisen rakennusohjelman lisäksi on Kyläjärven taisteluampumarata-alue ollut myös jo työn alla, etupäässä omin voimin tapahtuneen työn muodossa.

Joulukin tässä alkaa pikku hiljaa joutua ja juosta pitää. Tämä Etupyörä on samalla joulukuun Etupyörä, joten Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta. Ensivuonna taas tavataan.

Toimitus/Pee-Tee

TULTA!

50 vuotta sotilaskoti- työtä

— ei Sodankylässä, vaan Suomessa yleensä. Tänä syksynä on saatu televisiosta katsella, radiosta kuunnella ja lehdistä lukea selostuksia sotilaskotityöstä, sillä maamme vanhimmat sotilaskotiyhdistykset täyttävät 50 vuotta. Jääkäreiden mukana Saksasta kulkeutunut sotilaskotiaate sytytti ennen kaikkea ne naiset, jotka olivat osallistuneet jo sortovuosina isänmaalliseen toimintaan. Sotilaskotityössä nähtiin ja nähdään edelleen mahdollisuus vapaaehtoiseen maanpuolustustyöhön naisten voimin. Se on samalla sosiaalista toimintaa asevelvollisten keskuudessa. Vuonna 1918 aloitettiin varsin vaatimattomasti. Nyt on sotilaskotiyhdistyksiä 43 ja monet niistä saavat toimia ajanmukaisissa rakennuksissa. ”Sotapesän” vanhimpien symbolien, munkin ja kahvikupin rinnalle ovat ilmestyneet kuvaan kirjat, lehdet, pelivälineet, äänilevyt jne., kanttiinitavaroista puhumattakaan. Sotilaskotiyhdistyksen toimintasuunnitelman toteuttaminen vaatii käytännössä niin paljon, että jo aikoja sitten on pitänyt ottaa myös palkattua työvoimaa sotilaskoteihin. Johtokunnat saavatkin suurimman ongelman ratkaistuksi, kun onnistuvat valitsemaan hyvän, työstään innostuneen henkilökunnan. Luottamuksellinen yhteistoiminta myös joukko-osastojen kanssa on menestymisen edellytys. Joskus sattuvat erimielisyydet johtuvat vain tietämättömyydestä, ja siksi Sotilaskotiliitto kehottaa järjestämään yhteisiä neuvotteluja sisarille, kantahenkilökunnalle ja varusmiehille.

Sodankylässä päästiin sotilaskotityöhön mukaan varsinaisesti vasta vuonna 1964 pataljoonan muuttaessa tänne. Yhdistys oli tosin toiminut jo vuodesta 1959 ja hoitanut täällä kesäisin olleet komennuskunnat sekä perintönä rajasotilaskotiyhdistyksen ajalta pari kummivartiota. Nyt on toimivia sisaria noin 160, ja monet heistä ovat antaneet vapaa-aikansa lähes kokonaan sotilaskotityölle.

Sotilaskotiyhdistyksestä tulee luonnostaan myös taloudellinen yritys, sillä halvoista hinnoista huolimatta koostuu pakkiin vietävää. Onhan asiakaskunta suuri, huomattava osa työvoimasta ilmaista, rakennus vuokraton jne. Periaatteena kuitenkin on, että saadut tulot käytetään varusmiesten viihtyisyyden hyväksi joko välittömästi omassa joukko-osastossa tai Pääesikunnan kautta. Nuorilta yhdistyksiltä menee paljon varoja myös kaluston hankintaan. Meillä Sodankylässä osoitti viime vuoden tilinpäätös viihdytysmenoiksi noin 21.000 mk.

Sotilaskotityön onnistumista on kuitenkin turha yrittää mitata numeroin. Pienetkin uhraukset muistetaan, jos niiden antajilla on ollut sotilaskotisisaren olemukseen kuuluva ystävällinen hymy, ja suuretkin luvut menettävät merkityksensä, jos niiden takana ei ole pyyteetön, palveleva mieli. Todellisen tilinpäätöksen paras voittosumma muodostuu työssä koetusta ilosta ja palveltavien kiitollisuudesta. Niin myös täällä Sodankylässä.

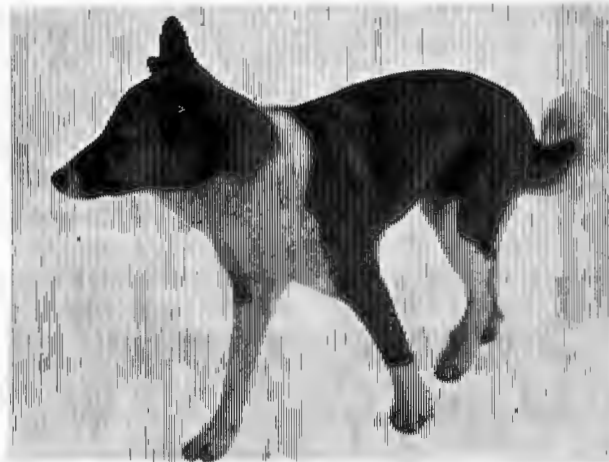
LEMPI MIKKONEN

RAuK

2/68

OHI ON!!

**Nelli
ystävineen...**

Kurssi II/68:n oppilaat

Onnittelen Teitä Reservialiupseerikurssin suori-
tuksen johdosta ja siitä, että eräs itsellenne asetta-
ma tavoite, valmistua varusmiespalveluajallanne
ryhmänjohtajaksi, on vihdoin toteutunut. Tol-
mintanne edelleen onnistuminen yksikköpalveluk-
sessa riippuu nyt Teistä itsestänne. Kurssilla saa-
manne johtajakoulutuksen perusteet eivät riitä ke-
tään Teistä luulemaan itseänne täysin päteväksi
alallaan. Jos näin ajattelette, saatatte erehtyä. Esi-
miesasemassa olevan pitää muistaa, että vasta käy-
tännön kokemuksesta saadaan paras oppi. Puutteet
ja virheet tulevat aikanaan esille. Huomaatte nämä
monesti alaisistanne, heidän suhtautumisesta, käy-
töksestä tai koulutustasosta, mutta jos pystytte ha-
vaitsemaan sitä ennen kaikki omat virheenne ja ka-
ristamaan ne pois, niin silloin vältätte niiden esiin-
tymisen alaisissanne. Odotan Teidän olevan alais-
tenne silmissä vain hyviä esimerkkejä.

Minulle on jäänyt kurssistanne erittäin myönteisiä
muistoja. Rehti henki, ja kova yritys on näkynyt jou-
kossanne. Eikä se ole osoittanut repellemisen merk-
kejä edes rasittavissa harjoituksissa ja kilpailuissa.
Siksi odotankin Teiltä näkyviä tuloksia ryhmänjoh-
tajina toimiessanne yksiköissä sekä Reserviupseeri-
kouluun opintojaan jatkavilta samaa yrityshalua
kuin tähänkin saakka. Lausun kiitokseni niille oppi-
laille, jotka ovat työskennelleet oppilaskunnassa ja
osaltaan edesauttaneet hyvän hengen aikaansaai-
miseksi koulussamme.

Kiitoksen sana vielä kouluttajillekin. Yhteistyö ja
ymmärtämys alaisienne kanssa ovat antaneet erit-
tään hyviä tuloksia kasvatustyöstänne

Koulun johtaja majuri VEIKKO SALMI

Näkymiä Pellon maatalous- näyttelystä

Pieni länsirajan rajakylä Pello eli suuren päivän-
sä elokuun 17—18 1968. Kolmattakymmentätuhatta
vierasta omasta maasta ja Ruotsista valtasi kylän.
Jo koko viikon oli kuulunut vasarain pauke ja näyt-
telyrakennelmat kohonneet koulun läheisyyteen. Si-
nivalkoiset vartiokojut portinpylväinä Suomen lei-
jonat kyljessään ja jääkärien pyörä pakkauksineen
portin päällystänä tiedoittivat näyttely-yleisölle, et-
tä sen takana oli puolustusvoimain ja Lapin Jääkäri-
pataljoonan näyttelyosasto. Sen rinnalla Lapin Raja-
vartiosto esitteli omaa toimintaansa pienoisrajoit-
teen ja rakopuulaavuineen.

Heti komean portin takana osastollamme oli sini-
valkoinen, teltan pohjalevyistä tehty kehä, jonka
äärellä ja päällä oli jatkuvasti aseitten käsittelijöitä.

Tuollaisella se isä ampui viime sodassa, esittelee
entinen kk-ampuja pojalleen maximia.

Onkos nuo niitä sinkoja. Kunpa noita olisi ollut
Kannaksella aikoinaan... Monenlaisia lausuntoja
kuuli sanottavan käsittelykehän äärellä.

Alueen nurkkauksessa oli houkutteleva kupla pai-
neilmateltoa, jonka sisällä viihtyisä, Lasse Taloselan
suunnittelema sotilaskoti vihreine sisarineen kes-
titsi näyttelyvieraita. Siinä olikin työtä kerrakseen,
sillä olihan kuplaan melkein koko ajan jono. Sotilas-
kodin lisäksi oli teltassa suojelumateriaalin esittely.
Eräs alueemme hienouksista ja erikoisuuksista oli
säteilyn kenttämittausauto, jonka saimme pääesi-
kunnan toimesta näyttelykohteeksi. Toinen erikois-
uus oli suuntaradioasema ja sillä otettavat yhtey-
det. Oman huomionsa saivat myös elokuvat, jotka
pyörivät jatkuvasti.

Olihan siinä osastollamme paljon muutakin aina
tykeistä lähtien ja katselijoita riitti joka tarpeeseen.
Mutta kertokoot kuvat paremmin osastosta.

Suuren ihailun aiheena olivat alokkaamme, jotka
suorittivat ohimarssin Pellossa ja jatkoivat mat-
kaansa pyöräillen Kolariin ja edelleen Kittilään.
Mutta siitä kertookin jo toiset miehet.

TOIMINTAA...

Kaikkihan tiedämme, kuinka nopeasti kuluu aika, jonka nimenomaan tahtoisimme kauan kestävän. Esimerkkejä ei tarvitse kaukaa hakea: lomat, rakkaus, nuoruus jne. Mikä ihme sitten saa ajanratasta nopeuttamaan pyörintäänsä? Edellisille esimerkeille on yhteistä se, että niihin sisältyy Elämää isolla kirjaimella: tapahtumia, kokemuksia, elämyksiä ja toimintaa.

Kuinka moni päästääkään itsensä eräänlaiseen velttoon itsetyytyväisyyden tilaan, jota joskus puolustellaan nimittämällä sitä "tasaantumiseksi". Ja vuosien kuluttua voi "tasaantunut" yhtäkkiä havaitua huomaamaan, kuinka lakkaamaton arki on vilahnut ohi jättämättä mitään sisältöä eleylle ajalle. Kirjailija T Mann aprikoi ajan ongelman kanssa romaanissaan "Taikavuori". Kirjaan sen kummemmin puuttumatta tahtoisin ilmaista pulman ytimen kirjailijan mukaan. Sen voisi kiteyttää vaikka sanomalla, että kaikki toiminta ja tapahtumat lyhentävät aikaa, mutta pidentävät elämää. Harmaa arki taas pidentää aikaa, mutta lyhentää elämää.

Mielestäni asiaa voi soveltaa myös varusmiesaikaa koskevaksi. Miksi kummassa kannattaisi heittää melkein kokonainen vuosi noin vain kuin kaivoon? Eikö monta vertaa ennemmin kannata kerätä kokemuksia ja harrastaa toimintaa, melkein mitä vain, jotta saisimme mahdollisimman paljon irti asevelvollisuustajasta? On murheellista havaita kuinka paljon esiintyy henkistä velttoutta, jossa lähes ainoa toiminta on aamujen lasku ja TJ kirjainten piirtely. Kuitenkin mahdollisuuksia harrastamiseen on rajattomasti lähtien miestiskelystä päättyen urheiluun. Jos varusmiesajan oikein osaa käyttää olen varma siitä, että ajasta muodostuu täyteläistä elämää, joka lämmittää mieltä joskus jälkepäin vielä sitä muisteltaessa.

KURSSIN PÄÄTTYTYÄ

Nyt kun kurssimme lähenee loppuaan, niin on ehkä syytä tarkastella mitä me täällä olemme oppineet ja mitä reservialupseerikoulu meille on antanut. Tiedän, että jokainen meistä on saanut selvän kuvan Lapista ja mitkä mahdollisuudet on puolustaa tätä aluetta. Meille on todistettu että se on mahdollista ja että se hyvin voi päättyä voittoonkin.

Tästä kaikesta saamme kiittää ainutlaatuista päällystämme ja varsinkin kouluttajia ja apukouluttajia, jotka ovat olleet kanssamme maastossa. Luulen, että juuri metsässäolomme aikana olemme oppineet eniten, sillä kaiken kokeminen käytännössä on parasta koulutusta.

Luulen, että kurssissa on vallinnut erinomainen yhteishenki ja olemme saaneet tutustua ihmisiin kaikilta puolilta Suomea.

Varsinkin minulle tämä on ollut ainutlaatuinen tilaisuus tutustua Lappiin ja Lapin kansaan. Ja luulen, että muillakin on ollut vastaavanlaisia positiivisia kokemuksia.

Tunnen, nyt kun jätän tämän koulun että olen pätevä toimimaan ryhmänjohtajana ja erämiehenä, ja tähän on ollut RAUK:n tarkoitus.

Oppilaskunnan puolesta kolminkertainen hurraahuuto kouluttajillemme ja varsinkin koulumme johtajalle:

Hurraa, hurraa, hurraa!

Oppilaskunnan sihteeri
opp J P PAUL

Varusmiesten sotilaallisista harrastuksista vapaa-aikana

Nykyinen suuntaus aikaisempaa lyhyempään työviikkoon ja vapaa-ajan lisääntymiseen on havaittavissa myös varusmieskoulutusta tarkasteltaessa. Siinänsä ei voida varusmiesten kohdalla päästä yhtä suureen vapaa-ajan määrään kuin normaalissa työelämässä, toisin sanoen niin kutsuttuun viisipäiväiseen työviikkoon, mutta vapaa-aika on kuitenkin viime vuosien kuluessa selvästi kasvanut varusmies-aikanakin. Vapaat sunnuntait ja iltalomat tuovat kuitenkin mukanaan, paitsi tilaisuuden lähteä pois kasarmiympäristöstä, myös vapaa-ajan käyttämisen ongelman. Kaikilla varusmiehillähän ei ole mahdollisuutta käyttää lomaansa esimerkiksi kotona käymiseen, eikä heitä haluta jatkuvasti viettää vapaita hetkiään pelkkään sotilaskodissa istumiseen tai suorastaan tuvassa nukkumiseen. Tällainen vapaa-aikojen ilmeinen hukkaan kuluminen näyttäytyy helposti jälkepäin innottomuutena tai paremminkin välinpitämättömyytenä koko varusmiesaikaa kohtaan. Varusmies tavallaan kokee jokaisen päivän liian samanlaisena eikä jaksa kiinnostua edes sellaisista koulutuksen aiheista, jotka voisivat antaa hänelle lisätietoja siviilielämänsä tehtäviä varten.

Kun pyritään herättämään varusmiesten mielenkiintoa asepalvelusta kohtaan, voidaan hyvin lähteä liikkeelle juuri lisääntyneestä vapaa-ajasta käsin. Vapaa-ajanhan voisi käyttää, ainakin toisinaan, sotilaallisten tietojen kehittämiseen. Tämä ajatus voii kyllä varusmiehestä tuntua aluksi melko oudolta, mutta kun hänet saadaan käsittämään, miten monipuolisesta harrastusalueesta itse asiassa on kysymys, hän voi hyvinkin innostua käyttämään osan vapaa-ajastaan juuri sotilaallisten taitojensa kehittämiseen.

Lisääntynyt mielenkiinto koko sotilasalaa kohtaan voi tämän jälkeen olla aivan uudenaikaisena motiivina päivittäisen palveluksen suorittamisessa.

— Sotilaallisia taitoja kehittävien harrastusten kiinnostavuus

Saadakseni selville, miten nykyiset varusmiehet suhtautuvat sotilaallisten taitojen kehittämiseen vapaa-aikana, suoritin syksyllä 1967 mielipidetutkimuksen, johon vastasi 450 parhaillaan asepalvelusta suorittavaa varusmiestä. Kyselyn kohteina olivat seuraavat joukko-osastot: KarPr, RannJP, LapJP, AUK/PorPr ja RUK. Kyselyssä tähdenneettiin nimenomaan sotilaallisten harrastusten vapaaehtoisuutta, ja vastauskaavakkeet saatiin palauttaa nimettöminä. Tämän perusteella on syytä olettaa, että vastaukset kuvastavat jokseenkin vällitsevaa tilannetta.

Kyselystä kävi ilmi, että ampuminen, sotilasalaan liittyvien filmien katseleminen ja vieraisiin aseisiin tutustuminen tulisivat olemaan suosituimmat soti-

laalliset harrastukset. Monet myös suunnistaisivat mielellään ja ottaisivat osaa koulutustaan vastaaviin kilpailuihin, jos aktiivisesta mukana olemisesta olisi palkintona esimerkiksi ylimääräinen loma. Vaikka sotilasalan kirjallisuuden lukeminen ei näytä kiinnostavan aivan yhtä paljon kuin edelliset, niin kuitenkin sillä näyttää olevan omat kannattajansa. Sotilasalaan liittyvillä esitelmillä ja keskusteluilla on ehkä vähemmän suosijoita kuin edellä mainituilla harrastusaloilla, mutta niitäkin voitaisiin silti ajatella otettavaksi vaikkapa vain vaihtelun vuoksi ohjelmaan.

Seuraavasta taulukosta käy selville, miten suosituja eräät mahdolliset sotilaallisia taitoja kehittävät harrastukset olivat kyselyyn vastanneissa joukko-osastoissa. (%)

	KarPr	RannJP	LapJP	AUK RUK /PorPr
ampuminen	93	71	76	80 76
suunnistus	32	20	23	41 31
kirjallisuus	29	20	38	32 40
aseisiin				
tutustuminen ..	82	59	56	68 75
filmit	86	60	70	88 83
esitelmät	7	13	18	24 24
keskustelut	26	23	30	43 37
kilpailut	83	59	65	81 66
kys. kilpailujen järjestäminen ..	58	36	34	56 33

— mahdollisuudet sotilaallisten taitojen kehittämiseen vapaa-aikana

Näyttää ilmeiseltä, että varusmiehet ainakin toisinaan olisivat valmiit käyttämään vapaa-aikaansa sotilaallisten taitojensa kehittämiseen, sillä pelkätään kielteisiä vastauksia ei kyselyyn tullut montakaan kappaletta. Sen sijaan varusmiesten keskuudessa on paljon epäselvyyttä siitä, mihin kyseisistä harrastuksista varuskunnassa on mahdollista ottaa osaa. Samoin on melko yleinen luulo, että vaikka harrastusmateriaalia ja -tiloja olisikin olemassa, niitä ei saada kyllin usein käyttää hyväksi. Miten paljon näihin olettamuksiin on aihetta, sitä on vaikea mennä tarkoin määrittelemään, mutta vastauksista kuultaa läpi ainakin melko yleinen tietämättömyys varuskunnan tarjoamista mahdollisuuksista kehittää sotilaallisia taitoja palvelusajan ulkopuolella.

Mielipidetutkimus toi esiin seuraavan kuvan varuskunnan antamista mahdollisuuksista, kun varusmiehiä pyydettiin mainitsemaan, mihin harrastuksiin he eivät voi palveluspaikassaan ottaa osaa.

(Taulukon arvot prosentteina)

AJATUKSIA

	KarPr	RannJP	LapJP	AUK	RUK
	/PorPr				
ampuminen	47	53	50	56	35
suunnistus	36	45	42	39	34
kirjallisuus	26	44	42	29	35
aseisiin					
tutustuminen ..	52	52	54	58	61
filmit	38	48	54	48	64
esitelmät	35	46	50	45	65
keskustelut	35	48	48	54	61
kilpailut	40	50	48	48	51
kys. kilpailujen järjestäminen	34	48	46	45	26

— sotilaallisten taitojen kehittämiseen vaikuttavat tekijät

Jotta varusmiehet todella saataisiin kehittämään sotilaallisia taitojaan vapaa-aikana, olisi pystyttävä torjumaan eräitä haittatekijöitä, jotka kävivät ilmi suoritetusta mielipidetutkimuksesta. Yksi haittatekijä on jo edellä käsitelty harrastusmahdollisuuksien puuttuminen tai käsitys niiden puuttumisesta. Toinen ehkä yhtä tärkeä tekijä on palveluksen rasittavuus. Kyselystä selvisi, että palvelusta piti KarPr:ssa 17 %, RannJP:ssa 32 %, LapJP:ssa 54 %, AUK/PorPr:ssa 21 % ja RUK:ssa 29 % varusmiehistä niin rasittavana, että he katsoivat tarvitsevansa kaiken vapaa-aikansa yksin lepäämistä varten. Tältä pohjalta näyttää siltä, että joko palvelus on todella toisille liian rasittavaa tai että he käyttävät palveluksen rasittavuutta jonkinlaisena tekosyynä, koska itse asiassa he suhtautuvat joko välinpitämättömästi tai kokonaan kielteisesti asevelvollisuusaikaan. Tämä haittatekijä voidaan ehkä parhaiten poistaa palveluksen riittävällä motivoinnilla.

Vaikuttaa kuitenkin siltä, että sotilaallisten taitojen kehittämiseen varusmiehet suhtautuvat enemmän myönteisesti kuin kielteisesti. Hyvin myönteisesti harrastusintoon vaikuttaa loman saaminen palkkioksi siitä, että on ottanut aktiivisesti osaa esimerkiksi koulutusta vastaaviin kilpailuihin vapaa-aikana. Varusmiehet näyttävät pitävän sotilaallisten taitojen kehittämisessä innostavana sitä, että kunto kasvaa harrastusten mukana ja samoin yleinen tietämys sotilasalasta lisääntyy ja että tämä puolestaan antaa heille tarpeellista itsevarmuutta. Sotilaallisten taitojen kehittäminen pienentää heidän mielestään lisäksi vapaa-ajanvieton ongelmaa ja saa ajan kulumaan miellyttävästi.

LUUTN PENTTI

Sanotaan, että jokainen päivä armeijassa on samanlainen. Tämä lauselmä on joissakin piireissä muodostunut melkein pä sanontatavaksi. Mutta niin kuin kaikki logiikkaa tutkineet tietävät, mikään ei ole factaa ennenkuin se on siksi todistettu.

Mahdollisuuden kokeilla ylläolevaa teoreemaa tai lauselmaa sain 15. 6. 68, kun astuin armeijaan. Kaikki oli uutta ja tuntematonta. En voinut mitään, koin koko ajan jotain. Opin tuntemaan, mitä oikea inho on ja mitä on oikea rakastaminen. Samalla opin hiltsemään tunteitani. Tätä viimeistä vaihetta elän vieläkin, vaikka olen aliupseerikoulussa. Täällä minun kestävytyeni on asetettu kovalle koetukselle. Olen asunut metsissä, olen palellut ja olen ollut nälkäinen. Mutta tämä ei ole kaikki, ei läheskään. Täällä olen kokenut myös elämän aidoimmat hetket ja olen rakastanut niitä. Tiedän miltä tuntuu levätä pitkäaikaisen rasituksen jälkeen, peseytyä oltuaan kauan likainen.

Olen oppinut iloitsemaan elämän pienistä iloista. Tämä oli minulle aikaisemmin itsestään selvää, mutta sitäkin se ei aina ole.

2/68 RAUK:n kurssi loppuu pian. Armeijassa olomme kohokohta lähestyy, saamme oman alokasryhmän komentoomme. Velvollisuutemme ja tehtävämme on opettaa heille nämä samat pienet ilot ja tyydytyksen tunteen.

opp P PAUL

Liity Killan jäseneksi!

Kronikat

I:N JOUKKUEEN KRONIKKA

Jjoht ltn Alajärvi: Huipputarmokas johtaja, joka kovalla kunnollaan piti joukkueensa pikkuliikkeessä.

I RYHMÄ

Köngäs T-44 Kittilä: Oppilaskunnan tarmokas puheenjohtaja. Ennätti lomakiireiltään järjestämään oppilaskunnan asiatkin. Joukkueen Nestori.

Brander T-46 H:ki: Paljasjalkainen hesalainen, asunut siellä jo kaksi kuukautta. Käsittämättömän urheiluystävällinen. Kiinnostunut politiikasta.

Lindholm K-48 Alatornio: EK:n automiehiä, vankka tumma parrankasvu. "Ritsan" kuva hihassa ommeltuna hyvin löysästi.

Belt E-48 Oulu: Hymypoika, joka sai runsaasti kirjeitä. Liikunnan ystävä. Tunsi joka lihaksen nimeltäänkin.

Hiltunen T-48 Roi: Synnynnäinen vääräleuka piippumies. Erikoisalana Tuntematon sotilas, josta veisteli aina sopivia.

Kallankari J-48 Petäjäskoski: Hippinuori musiikin ystävä, joka sai natsat puolikurssilta. Oppilaskunnan orkesterin toimeton rumpali.

Juusola J-48 Ii: "Otettaa pojat rauhallisesti, sniff". "Kyllä nämä ohjesäännöt ossaa kiutennii."

Hautajärvi H-49 Salla: Salaman-nopea asekäsitteijä, varmaan syntyikin pyssy kädessä. Ilmoitti aina tuvan hiljaisuuden.

Katajaisalo R-48 Savukoski: Suorasanainen piikkien heittelijä. Valmis sanailuun milloin vain. "Vaikka olis metri lunta, kuitenkin nyrkit savessa!"

Lindroos A-48 Simo: Hiljaisen puoleinen luonnon-tieteilijä. Ei voinut ymmärtää AUK:ssa oloaan.

Kautilio E-48 Posio: Tuvan hiljaisin mies. Aina terävän sotilaallinen. Viihtyi hyvin maalla, mutta huonosti vedessä.

II RYHMÄ

Arvinen O-48 Roi: Sinnikäs yrittelijä, erikoisala pinkat ja punkka. Olemus muistuttaa erehdyttävästi kysymysmerkkiä.

Koski J-49 Oulu: Iso koko ja kova ääni eivät voineet olla tekemättä vaikutusta. Sängyn päässä lapu: "Varokaa pakokaasuja!"

Korhonen T-48 H:ki: "Minä käsittäisin tämän jutun siten..." Innokas selittäjä. Rakasti klassillista musiikkia. Juoksut olivat kauhistus.

Kursukangas T-48 Salla: Väkihahva leikinlaskija, jonka mieli ei laskenut pahassakaan paikassa. Harrastuksena piippujensa katkominen.

Hekkanen K-47 Ranua: Autoharrastaja, jonka surumieliset silmät paljastivat kaihoa kotipuoleen.

Lotvonen V-48 Pyhäntä: Aamuhetket raskaimmat, sen sai tuvan kalustokin silloin tällöin tuntea. Ei ymmärtänyt liikunnan iloa.

Arola V-47 Kuusamo: Liikkuva sekatavarakauppa, ei pihistellyt. Kerran melkein kiroili, kun kaminan puhdistettavaksi sai.

Kaakko M-48 Kemi: Lohdutti usein muita sanomalla: "Älä itke!" Menevä mies, mm. autolla.

Lohokoski J E-48 Roi: Vartioiden ja HK:n vihollinen n:o I. Sotilaallinen into laimeni jotoksilla, vaikka iloinen pilke silmissä säilyikin.

Kymäläinen A-48 Roi: Terhakka muskantti, joka aloksaikana sanoi: "Ei niin pahaa paikkaa tulekaan, että hymy hyytyy!" Piti lupauksensa.

III RYHMÄ

Kuula K-46 Oulu: Alyperäisen huumorin viljelijä. Ryhmän tuki ja turva. "Kuula paikalla, kaikki paikalla!"

Larikka M-50 Vaala: Sellaista asiaa ei ollutkaan, etteikö jotain väitteen tai lisäämisen sijaa. Ehdoton piippu- ja automies.

Karhula T148 Kemijärvi: Kovakuntoinen urheilija-tyyppi. Kokosi ryhmän aseet marssikilpailussa itselleen. Hiljainen, mutta paljastui heikkona hetkenään.

Jäntti M-50 Salla: Mainio erämies, muidenkin mielestä. Ryhmän nopein tulentekijä.

Hartikka E-50 Pulkki: Sävyisä sotilas, joka pelkäsi ylimääräisiä hommia ja esimiehiä. Koulun kuopus.

Anttila P-48 Muonio: Sijoittui "lennättäen" marssikilpailun kärkeen, ja se kostautui tavallaan partio-suunnistuksessa.

Hautamäki T-47 Alavieska: Kronometriakin tarkempi ajanlaskija lomien ja aamujen suhteen. "Minä olen pessimisti!" Luki ohjesääntöjä taskulampun valossa.

Häkkinen T-46 Valtimo: Puhui vain kun kysyttiin. Turha etsiä kasarmilta keskiviikko- ja lauantai-iltoina.

Lipponen R-50 Pulkki: Reilu kaveri, jolla ei ollut vihollisia. Urheilu ei ollut vahvimpia puolia.

II JOUKKUE

Jjoht ltn Honkonen: Yhdessä koiransa Nellin kanssa hän johti joukkuettaan, ja sai osakseen alaisensa kiintymyksen.

I RYHMÄ

Piuva J-48 Tornio: Urheilija-atleetti, jolla oli "rauhallinen" luonne. Palveluksessa ei kiirehtinyt, paitsi juoksukilpailuissa.

Raatikainen L-47 Kemijärvi: Puolikurssin korpraali ja syystä kyllä. Mies joka teki. Suunnistus- ja erämieskyky, jonka sotilaslahjat eivät tahtoneet sopia sulkeismuotoon.

Pääkkö J-48 Pyhäntä: Pataljoonan mestari suunnistuksessa. Urheiluaatteen kannattaja henkeen ja vereen. Joukkueen "konsta."

Nevala A-48 Vanttauskoski: Juohea joka sään soturi, sopeutuja. Siviilipakettien surma. Hiljaisen huumorin ystävä.

Sarja T-48 Nivala: Rehti ja suruton tyyppi. Täältä heltisi aina voileipä murheeseen. Hoki metsässä itseksensä: "Tämä on kivaa, tämä on kivaa..."

Tennilä A-48 Roi: "Älä tee tuota!" ja taas oli vahinko vältetty. Harras lomien odottaja.

Paul J-P-49 H:ki: "Paukku-Petteriksi" kutsuttu kova lukija. Jos vapaa-aikana ei ollut kirjaa kädessä oli käsi varmasti kipeä. Urheilun ystävä, jos siihen ei vain tarvinnut osallistua.

Vitikainen M-46 H:ki: Terävä ilmoittaja, terävä muutenkin. Puheita RUK:sta kieltäytymisestä ei otettu vakavasti.

Vanhanen P-45 Roi: Sääntöinen olemus, joka ei kuitenkaan ollut sopia sotilaan rooliin. "Vanha vartiopäällikkö". Hiljaisesta pupinasta päätellen ei pitänyt rajusta liikunnasta.

Mutka P-48 Roi: Nelostuvan sisukas fakiiri, osasi ainakin itsensä kadottamistempun. Lähitaistelukoulutus oli mieleen, liekö syynä aikaisempi harrastus, paini.

II RYHMÄ

Näpänkangas V-48 Kestilä: Söi ja söi ja oli vielä nälkäinen. Ei ollut ihmeäkään, sillä mies oli liikkuvaa lajia. Suunnistaja.

Ranta E-47 H:ki: Tupa 5:n oppilas Ranta nimeltään, varreltaan hontelo, luonteeltaan vanhahko. Omine juttuinensa kaikenlaisia ideoita hautoen tuppua tupansa nurkassa ja aina jotain aikaan saa. Siis mies paikallaan.

Tallvaara T-48 Roi: Viileän harkitseva sanamiekkailija. Ei koskaan ollut tavattavissa kasarmialueelta vapaa-aikanaan. Omasi varmasti monta vierailupaikkaa kylältä.

Rissanen R-48 S-kylä: Koulun kruunaamaton jäniskuningas. Kuan muistetaan ne pitkäkorvat, jotka tst-koulutuksessa jäivät rynnäkön uhreiksi. Menestyi luonnostaan, ei pingottamalla.

Sääskilahti R-46 Roi: Hiljaisenpuoleinen hyssyttelijä, joka paljasti taitonsa leiriyyttäessä. Lämpäisi kurssin rauhallisesti myhäillen turhia hermoilematta.

Löf P-48 Kalajoki: Synkkäilmeinen kaveri, joka oli kuitenkin kaikkea muuta kuin synkkä. Ei koskaan säästellyt apuaan sitä tarviitsevalta.

Pumpanen S-48 S-kylä: Ilomielinen "puotipuksu" ja Pohjois-Suomen tyttöjen erikoistuntija. Aina löytyi yhteinen tuttu jonkun kanssa. Havaittaessa yritystä keskinkertaista enemmän.

Vuojärvi P-48 S-kylä: Uneksijatyyppi, joka viihtyi ilmeisesti paremmin metsässä kuin kasarmilla, sai aikaan tulet toisten vasta haeskellessa nuotiopaikkoja.

Ojala R-48 Alatornio: Vakaa ja tasainen persoonallisen huumorin harrastaja. Tunnusomaista jäyhä kirjakieleen vivahtava puhetyyli. Harrastukseksi merkittäneen lukeminen.

Paadar E-48 Ivalo: Toimi enemmän kuin puhui. Nurkumatta ja "sönkkäämättä" hoiti vaiteliana työnsä. Ilmeinen ulkoilmaihminen.

III RYHMÄ

Saari S-47 Kalajoki: Kurssin energisempiä oppilaita. Siitä huolimatta hyvin sympaattinen olemus. Ei kukaan maanantaiaamunakaan voinut ärsyntyä kuunnellessaan pojan hyväntuulista möykettä

Vaara K-48 Muurola: Puhetaidon mestari, jonka jutun juurta joskus oli hankala seurata. Keskustelussa taito heitellä piikkejä, joita tyhmempi ei edes huomannut.

Marjala T-48 S-kylä: Halusitko väitellä? Puhu M:n kanssa! Kova poika politikoimaan. Tunsi Vaalajärven jänikset paremmin kuin omat taskunsa.

Saukko T-48 S-kylä: Kasvot menivät vakaviksi vain kahdesti kurssin aikana: 1. Kerran ei voittanut juoksukilpaa, 2. Kun häneltä vietiin eväät. Lämpäisi kurssin kuin hirvi.

Tuomaala E-47 Ohava, Karskista kuoresta huolimatta ihmisrakas tyyppi. Yritti välttää aukkia, syy lienee kaukana Ohavassa, minne poika lakkaamatta kaipasi. Ainesta vaikka urheilijaksi, jos vain...

Nurmimäki S-48 Inri: Sotaharjoituksissa ei ollut yhtään katkera, vaikka joutuikin vangiksi, hymähteli vain tuttuun tapaansa. Mainitse vain joku kaverin kaveri, niin kyllä se tunnettiin.

Seppälä T-48 Roi: Mainittiin kadettina jo alakoskiaan, varmaan onkin joskus pätevä "kantahenkilö". Ei menettänyt toivoaan silloinkaan, kun suunnistuksessa ei löytynyt yhtään rastia.

Takalo M-48 Alavieska: Talousmies paikallaan, koska ei saanut hermorumahdusta oppilaskunnan rahatilan vuoksi.

Ojala V-48 Haukipudas: Kurssin "TJ-kuvaaja". Tässä minulla on... hm, oli keksipaketti, ennenkuin Ojala osui paikalle. Hymyili hiljaa, puhui nopeasti.

Nevala H-49 Haapavesi: Pippurinen velikulta, mitä melkoisin hiihtäjä. Pakeni lomilleen "tropiikin" lämpimään.

KRH JOUKKUE

Jjoht ltn Pentti: Sotilas, jonka kasvoilla on tuima ilme ja silmäkulmassa huumorin pilke. Innokas laulumies, ja aktiivinen kuraattori. Joukkueensa suosikki.

Jvaraj kers Rautaoja: Timanttisin kouluttaja. Kuuka hiipikään kellarista illalla kiväärintukki kainalossa. "Niin, joo, mmm..."

I RYHMÄ

Löfberg E-47 Roi: Rallisuuruus (193 cm). Aina tiensä lomille vie, ken tuo pieni mies vierellä lie. "Ihmisen luonnollisin asento on lepoasento."

Lohikoski J-48 Kemi: Uimaritähti. Ei päässyt koskaan lomillaan Kantapaikkaansa pitemmälle. Tuntee tarkoin ottamisen ilon, mutta osaa antaaakin.

Eskola T-48 Muurola: Erämies-filosofi. Oli kuin partaterä, löi kuitenkin joskus kirveensä kiveen. Ampui Vesalan vartiossa. Hyvä värinvaihtokyky.

Lahnalammi S-49 H:ki: Judomestari. Krh-joukkueen kolmas kouluttaja teoria-aineissa. Uhkaili unenpöpperössä veriurapuukollaan, silti jokaisen ystävää.

Outila P-48 Pudasjärvi: Hajamielisyydessään unohti joskus käyttää suurta älyään. Juoksut loppuivat partiosuunnistukseen. Harrastus: pin-up. Koripalloilija.

Karjalainen S-50 Kuusamo: Karhunkaataja Kuusamosta. Huolehti joukkueensa urheilumaineesta — mies paikallaan muutenkin. Karkasi siviilistä keittelemään meille kahvia.

Lokka T-48 Lokka: "Sompion salametsästysseuran" kunniajäsen. Ampui valion — jyvää silmässä. Mies, jonka sanaa kuunnellaan. Erehtyi kerran panemaan lakin suoraankin.

Vesala E-48 Haukipudas: Ruokki 6-tupaa silloin kun ei nukkunut. "Iltomittaudun ltn X:n pyynnöstä, jän lenkillä muista hieman jälkeen."

Puhakka O-48 Ivalo: Kullanhuuhtoja Lemmenjoelta. Järjestyi valmistautumisen aikana. Sisussa on voittamaton. Pihä kuin mikä. Kuutostuvan siivoaja.

II RYHMÄ

Aronaho V-50 S-kylä: Lapin kolmilahkeinen sonni. Jylsitty mahtavaa bassoaan aina ja kaikkialla. Oppilaskunnan juhlamestari, koska on kova juhlimaan.

Löppönen E-48 Roi: "Voi surkeus!" Osaa asiat, mutta ei osaa tuoda niitä julki. Wova kasvo, mutta veltot posket.

Haapasaari H-47 Piippola: Ukkomies, tienasi lapsen. "Mitäkä?" Tosikko. Menestyvä nuorimies. Kiiski vastarannalta.

Pitkänen E-48 Karttula: Neljä kuukautta tunnollisesti palveltuaan pääsi käväisemään kotona. Sitkeä hymyveikko. Ajattelee mitä sanoo, mutta ei sano mitä ajattelee.

Säävälä P-48 Ylikiiminki: Koulun parturi: "Lähes 30:n vuoden kokemus alalla!" Bassokitaristi. Elämän filosofi. Myhäilee rauhallisesti piippu hampaissa, stm, Shvejki II.

Ollikainen V-48 Tornio: Telttakeppi olalla: "On sitä ratapölkköjä kannettu ennenkin!" Muuten nopea, mutta sukkanauhasytytys.

Väinölä P-46 Posio: Koulun kaikkietävä, ja aina erehtymätön epävirallinen tietotoimisto. Kova kesätyvyys. Aina hymy kasvoilla, ja sädekehä päänpäällä.

Mustonen A-48 Roi: Huumorintajuton huuliveikko. Yllättävän terävä tyyppi. "Hitto, olenkohan sairas, en ole käynyt vastaanotolla kahteen päivään, pitääpä lähteä tutkituttamaan itseni."

APUKOULUTTAJAT

Alik Haartti: Jotoksilla mukana muovinen muki ja kahveissa pysyi. Eipä silti mielellään tarjottiinkin ja muutakin. Miksi? Koska ei ollut niin paha mies miltei kuulosti.

Alik Murole: Kylän komein Stadista, salonkileijona seurapiireistä. Mä tahdon voileivän, onks' kellaan piirakkaa?

PST-JOUKKUE

Jjoht Ylik Pippola: Kiitos ja kunnia pataljoonan parhaalle. Kesti joukkueensa töppöilyt saamatta vatsahaavaa. Petti porukan, lähti kesken pois.

I RYHMÄ

Pitkäniemi E-48 Roi: Suuri metsästäjä suntiksissa, ampui etupäässä kujakoppeloita.

Huotari J-48 Kuivaniemi: Joukkueen tunnollisin tupapalvelija. Säästyivät onneksi hevosaukulta.

Tuunainen R-45 Kemi: Pornomies Kemistä ja kehättä sanoa. Hauskuutti joukkuetta jutuillaan.

Saarela S-49 Oulu: Toinen terävä Pst-mies. "Tuunainen, kaappi kiinni!" Suunnisti ja voitti. Lähtikö RUK:hon?

Kostamovaara T-50 Tervola: Siviilikarkuri Tervolasta, lensi puolikurssilta omin siivin kotiin.

Yliruokanen E-45 Roi: Terävä panssarintorjuntamies, joka teki vaikutuksen velttoudellaan. Osasi "selviytyä."

Misikangas R-48 Roi: Riski mies Rovaniemeltä. Söi enemmän kuin tienas, poltti koko kurssin ajan toisten sätkiä. Paras taistelijapari? ainakin Halmkronan mielestä.

II RYHMÄ

Tervola P-50 Kemijärvi: Sarjassa suuria vartiomiehiä? Nukkui joskus onnensa ohii ja jos ei nukkunut oli kylällä.

Tauriainen P-49 Tervola: Jämerä mies Tervolasta. Erehtyi sotilaspastorinkin.

Vähäkangas H-49 Oulu: "Seis, seis nyt soitto, on siellä aivan väärä mies. No määhän sanoi, telttakaatu!"

Halmkrona S-48 Ruotsi: Tunnuksilause: Ootta te pimeää porukkaa. Kaiken kauniin keskipiste. Spesialisti Göteborgista.

Mattanen A-48 S-kylä: Paljon tiesi, paljon neuvoi, ei purnannut, ei pinnannut. Hiljainen, rahaa saturi.

Niemi S-48 S-kylä: Salaperäinen apupäivystäjä Kieringistä. Ei käyttänyt tehdastekoisia.

Pekanlehto E-48 Alatornio: Tuvan trupaduuri Arpelasta. Huumori luisti vaikeissakin tilanteissa, mutta siinä se oli kinthaalla.

Jänikset

kaikki heidän

valkeutensa

Väsyneitä sotureita

Likaisia sotureita

Vilusia sotureita

*lämpimät tulet
ja nälkäiset soturit
tulien ympärillä.*

Vartiomies

*niin pirun yksin
Pakkasessa Lumessa ja
nälkä, joka käänsi silmätkin
nurin hänen kalpeilla kasvoillaan*

*Voitteko syyttää häntä, tuomita hänen tekoaan.
Sehän oli vain viaton jänis — ja laukaus, jonka
kaiku kiiri läpi harmaan pakkasaamun.*

Nuo suuret

*ruskeat
kosteat
vetoavat silmäns, joista oli elämä kadonnut
ja nyt niiden kylmä kuollut kiilto.*

Verenhimoisia katseita

Valkeita karvoja

*Tuoretta punaista lihaa
ja mustat kourat, jotka
tavoittelivat osuuttaan.*

Opp S SAARI

*Olen varma, että yö on parasta aikaa puhua
asiaa.*

*Yöllä ei ole hurraa mielialaa, yöllä olemme
vähemmän hysteerisiä. Kurja märkä ja kolea
syysyö on todellisuutta. Yöllä kuunteli-
jan kasvot ovat pelkkä harmaa läiskä,
se on hyvä.*

*Yöllä puheet toistavat itseään, tunteilevat. Et se
ole vaarallista, ehkä se viittaa tyyliin.*

*Minun puheeni syntyvät yöllä, siksi ne
ovat kurjia.*

*Käskijän osa on aina kurja. Naurulle jää aina
aikaa, ja tilaa vaatii vain täyskäännöksen verran.*

*Koeta muistaa, että poistuminen vaatii
ainoastaan hikeä.*

*Sinäkin valutit sitä juuri, ilmottautuminen ehkä
käynnistää koneiston johon sinulla ei ole
mitään tuntumaa.*

*Liikkumaton perusasento miellyttää häntä,
miksi et tekisi ihmistä niin vähällä
tyytyväiseksi?*

*Niin mielettömältä kuin kuulostaakin varoitin
sinua sanoista: ”Olet ikuinen ystäväni”.
Näissä olosuhteissa siitä on hyvin lyhyt
matka mykkään vihaan.*

Lopuksi

Äläkä usko mitä ihmiset puhuvat.

Alik MUROLE

ETUPYÖRÄN URHEILUA

Lapin Jääkäripataljoonan urheilurintamalla oli talvitoiminta menestyksekkäin. Saavutimme ampumahiihdossa varusmies-sarjan mestaruuden oppilas Teuvo Pakkasen ansiosta. Ampumahiihdon yleismestaruuden hopeatila, vain yhden pisteen häviö Kaakkois-Suomen Rajavartiostolle. Monta muutakin erinomaista hiihtosuoritusta kirjattiin LapJP:n urheiluhistoriaan.

IIIIHTO

Puolustusvoimain talvimestaruuskilpailut Varusmiesten ampumahiihto:

1. ja mestari opp Teuvo Pekkarinen LapJP hiihto-aika 1.02,09, amunnasta lisäaika 4 min ja lopullinen aika 1.06,09, 11. jääk Olavi Lehtoniemi, 36. jääk Pentti Reponiemi, 52. jääk Eino Kettunen, 60. alik Vilho Molkoselkä.

Yleismestaruus: 1. Kaakkois-Suomen Rajavartiosto 81 pist ja 2. Lapin Jääkäripataljoona 80 pist.

Kantahenkilökunnan sarja:

7. vääp T. Kareinen hiihto-aika 1.17,43 aika lisä 4 min lopp aika 1.21,43, 27. vääp E. Tuomisto, 38. vääp M Nikula ja 69. ltn K Pökkö.

Sarja M 45:

11. sotmest K Westerlund.

15 km hiihto varusmiessarja:

8. jääk P Reponiemi 53,49, 19. opp T Mäki 55.40.

Yleismestaruus maastohiihdossa:

1. Pohjois-Karjalan Rajavartiosto, 5. Lapin Jääkäripataljoona.

3x10 km viestihiihto:

9. LapJP aika 1.42,21 joukkueessa hiihtivät: jääk P Reponiemi, jääk O Lehtoniemi ja opp P Mäki.

Kantahenkilökunnan 15 km hiihto:

9. vääp T. Kareinen 57,16, 42. kers V. Siitonen 1.03,40.

Sarja M 45:

20. sotmest K Westerlund 1.27,02. Partiohiihdossa ei partiomme onnistunut 25. sijaa korkeammalle valitettavan haaverin vuoksi. Yleismestaruudessa huomioiden kaikki kilpailut saavutti LapJP kunniakkaan kuudennen sijan.

Pohjois-Suomen Sotilasläänin talvimestaruuskilpailut:

Ampumahiihto, varusmiessarja: 2. jääk P Reponiemi, 5. jääk O Lehtoniemi, 7. jääk E Ketunen, 11. alik V Molkoselkä ja 22. jääk E Huttula.

Kantahenkilökunnan sarja:

2. ylil M Kukkonen, 4) vääp E Tuomisto, 5. vääp M Nikula, 6. vääp T Kareinen ja 9 ltn S Pökkö.

M 35 sarja:

7. vääp S Ollila, M 45 sarja: 1. ja mestari sotmest K Westerlund.

15 km maastohiihto, varusmiessarja:

10. jääk P Reponiemi, 14. T Mäki, 28. O Lehtoniemi.

Yleinen sarja:

8. kers V Siitonen, 11. vääp T Kareinen ja 12 E Tuomisto.

M 35 sarja: 5. vääp S Ollila.

M 45 sarja: 2) sotmest K Westerlund.

Partiohiihto:

1. LapJP II ltn K Pökkö, vääp E Tuomisto, alik V Molkoselkä ja opp H Anttila, 2. LapJP I ylik M Kokkonen, vääp T Kareinen, opp T. Pekkarinen ja jääk E Kettunen.

Viestinhiihto: 2. LapJP I jääk P Reponiemi, jääk O Lehtoniemi ja opp T Mäki, 7. LapJP II.

Yleismestaruus:

2. Lapin Jääkäripataljoona

Pisteet kilpailulajeittain:

Ampumahiihto: 1. LapJP. Partiohiihto: 1. LapJP. Maastohiihto: 3. LapJP. Viestihiihto: 3. LapJP.

SATTUI

Maakuntamarssin ensimmäinen päivä oli päätymässä. Runsaat 100 km oli jo takanapäin ja koko ajan odotimme polkevamme majoittumispaikalle ja sen vuoksi emme pitäneet taukoakaan. Kun olimme ajaneet jo tunnin ja vartin yhteen menoon pysäytin kompanian ja komensin tauon. Samalla ajoi paikalle junaileva pataljoonan komentaja ilmoittaen, että yöpymispaikkaa onkin jouduttu siirtämään parikymmentä kilometriä eteenpäin. Ilmoitin asian väsyneelle alokaskompanialle. Seurauksena oli pitkä hiljaisuus, sitten kuului yön pimeydestä synkkä toteamus.

— Saapa nähdä, onkohan se koko maatalousnäytelykään Pellossa.

Myöhemmin paikallistin tämän tilanteen laukaisevan toteamuksen tulleen alokas P .Leipälältä.

**MASILLEKIN
MAISTUVAA**

**HEIKIN
KAHVIOSTA**

Rovaniemen Säästöpankki

SODANKYLÄ

MEIJERITUOTTEET

terveen

ihmisravitsemuksen

perusta

PENTTI H. TIKKANEN

KARUA KERRONTAA
JA KUVIA KAIRASTA

Suuntana erämaat

KIRJAMAAILMA

KIRJAKAUPOISSA

SODANKYLÄ

PÄIVÄN

PARHAAT ASKELEET

vievät

Sodankylässä K-kauppaan

KEMPPAINEN

ALALUUSUA MANNERMAA

Pyörien tasapainoitus uudella laitteella

Kun renkaat kuluvat epätasaisesti ja ohjauspyörässä tuntuu värinää, silloin on korkein aika ajaa asemallemme tasapainottamaan pyörät.

HUOLTOASEMA
R. Ikonen
SODANKYLÄ - PUH. 337

KANSALLIS-OSAKE-PANKKI

SODANKYLÄ
Puh. 27 ja 49

KOKO KANSAN PANKKI

YHDYSPANKKI

meidän pankki

luottamuspankki

EVA eniten ostettu
LAPIN OMPELUKONE
Ainonkatu 4—6 — Puh. 16 580

KELLO-, KULTA- JA SILMÄLASILIIKE
ANSELM PULKKINEN
SODANKYLÄ - PUH. 51
TERVETULOA OSTOKSILLE

POHJOLAN AUTO OY
SODANKYLÄ
TÄYDELLINEN HUOLTO JA VARAOSAT

ERÄ JA URHEILU
SODANKYLÄ - PUH. 291

RANTALAN LEIPOMO
SODANKYLÄ - PUH. 154

LÄMPÖ- JA VESIJOHTOLIIKE
E. LIIKANEN
ROVANIEMI - Puh. 2119 ja 3344

● **HELVAR**
● **TELEFUNKEN**
● **SCHAUB-LORENZ**
Radioliike Eino Korpi
SODANKYLÄ, Ojennustie 18, puh. 79

VIKEN KONE
om. V. MAIJALA
SODANKYLÄ - PUH. 426

SAUNALEIKKI
PERHELEIKKI

ovat oikeata hyvää
ne ovat
luonnollista ravintoa

Hyvää Karjakunnan makkaraa

Sodankylän Sotilaskotiyhdistyksen
tervehdys

Lapin Jääkäripataljoonalle

VALINTA VIRKKULA

SODANKYLÄ - PUH. 495

Todellisen kenkäostoksen voi helpoimmin
tehdä alan erikoisliikkeessä.
**AINOAT KENKÄALAN ERIKOISLIIKKEET
SODANKYLÄSSÄ OVAT:**

**Kenkäpiste ja
Sodankylän Kenkä ja Nahka**

ALJO-KENNEL

Kasvattaa Suomen pystykorvia, Karjalan kar-
rukoiria, Jämslannin pystykorvia, harmaita
pystykorvia ja Lapin porokoiria, pentuja saa-
tavana.

Matti Kuivila, Sodankylä, Lapint. 26, puh. 273

PUKINKONTTIIN

runsaat valikoimat SUKSIA, KELKKOJA,
LUISTIMIA, LELUJA

**VÄRI- ja TAPETTI
V. SIMONEN
SODANKYLÄ**

VESTERISEN PUKIMO

SODANKYLÄ - PUH. 83

VALOKUVAAMO

Sotilaiden kuvauskeskus
(värinkin takki)

ROIFOTO

Rovaniemi - Kansankatu - Puh. 3450

MAASEUDULLE POSTIPALVELU

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]